

peruskoulu on **parasta** *grundskolan är* **bäst**

JOPO-OPETUS

auttoi löytämään
motivaation opiskeluun

KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ

tukee lapsen oppimista ja kasvua

STEAM

tutustuttaa oppilaat tieteen ja
teknologian maailmaan

PORTFOLIO- PEDAGOGIK

får eleverna att reflektera
över sitt lärande

INKLUSION

ökar elevernas
självförtroende

На русском языке на страницах 52–53

Eesti keeles lk 48–49 in English pp. 50–51

باللغة العربية في الصفحات 46 - 47

Bogagga 54-55 waxaa ku qoran af soomaali

Kuvat / Bilder Sanna Krook, Sami Lievonen

TEEMME TULEVAISUUDEN TEKIJÖITÄ – PERUSKOULU ON PARASTA! on Helsingin, Espoon, Vantaan, Tampereen, Turun ja Oulun kaupunkien yhteinen viestintä- ja kehittämishanke. Hankkeen tarkoituksena on auttaa vanhempia ja päättäjiä ymmärtämään paremmin, millaista opiskelu on 2020-luvun peruskoulussa. Hanketta rahoittaa Opetushallitus ja se on osa #paraskoulu 2.0 -ohjelmaa.

FRAMTIDENS FÖRMÅGOR FORMAS NU – GRUNDSKOLAN ÄR BÄST! är ett gemensamt kommunikations- och utvecklingsprojekt för Helsingfors, Esbo, Vanda, Tammerfors, Åbo och Uleåborg. Målsättningen med projektet är att hjälpa föräldrar och beslutsfattare att bättre förstå hur det är att studera i grundskolan på 2020-talet. Projektet finansieras av Utbildningsstyrelsen och det är en del av programmet #denbästaskolan 2.0.

OULU Oulu Capital of Northern Scandinavia

TAMPERE

Helsinki Helsingfors

peruskoulu on parasta

4 Pääkirjoitus
Li Andersson

8 Joustavat oppimisympäristöt
Joustavat oppimisympäristöt mahdollistavat yhdessä oppimisen.

10 Peruskoulu murroksessa
Sadan vuoden aikana moni asia on muuttunut, mutta ydin on pysynyt samana.

12 Kodin ja koulun välinen yhteistyö
Huoltajien ja koulun välinen yhteistyö tukee lapsen oppimista ja kasvua.

14 Verkkokurssi Koulukoulu
Kurssi auttaa päivittämään tietosi tämän päivän peruskoulusta.

18 Hyvinvoiva koulu
Hyvinvointitunnit ja Kotoa kouluun -toiminta tähtäävät oppilaiden hyvinvointiin.

20 Neljä kysymystä
Oppilaat kertovat, millainen on kaikkien koulu.

22 Henkilökuva
Piki on muunsukupuolinen ihmisoikeus- ja media-aktivisti, mediahäärä ja sanataiteilija.

28 JOPO-opetus
Motivaatio opiskeluun löytyi työelämäpainotteiselta JOPO-luokalta.

30 STEAM
STEAM tutustuttaa oppilaat tieteeseen ja teknologian maailmaan.

32 Yrityskylä
Yrityskylässä opitaan taloudesta ja elämästä.

Kannen kuva / Pärmbild Frida Lönnroos

Päätoimittaja / Chefredaktör
Toni Puurtinen

Toimituskunta / Redaktion
Anne Peltola, Sara Takala, Marika Tuominen, Anna Työrinoja, Suvi Uoti, Tarmo Ylhävuori

Visuaalinen ilme / Visuellt uttryck
Vapa Media Oy & Toni Puurtinen

Taitto / Layout
Toni Puurtinen

Julkaisija / Utgivare
Teemme tulevaisuuden tekijöitä – Peruskoulu on parasta! / Framtidens förmågor formas nu – Grundskolan är bäst!

Painopaikka / Tryckort
Grano Oy, Vaasa 2021

Painosmäärä / Upplaga
35 000

Kiitokset / Tack till
Abdulkadir Abshir, Natalia Alatalo, Arto Alho, Marika Mägi, Katja Romanov, Miia Ropponen, Anne Salovesi, Giedrė Soinio

Kuva / Bild Sanna Krook

grundskolan är bäst

4 Ledare
Li Andersson

36 Portfoliopedagogik
Portfoliopedagogiken får eleverna att reflektera över sitt lärande.

38 KULPS
Kulturupplevelser för barn och unga.

40 Inklusion
Inklusion ökar elevernas självförtroende.

42 Emotionella färdigheter
Skolorna satsar allt mer på elevernas sociala och emotionella färdigheter.

43 En tvåspråkig skolbyggnad
I Alberga har läsåret inletts i en tvåspråkig skolbyggnad.

44 Den grundläggande utbildningen
En utmärkt språngbräda för fortsatta studier.

45 Mångsidig kompetens
Utmaning, uthållighet och engagemang håller lärandet vid liv.

peruskoulu muuttuu, **mutta sen valtava merkitys pysyy**

Suomalainen yhteiskunta ja suomalainen koulutus on elänyt poikkeuksellisen haastavia aikoja koronapandemiasta johtuen. Keväällä 2020 peruskoulut tekivät ennennäkemättömän digiloikan, ja sen jälkeenkin niin monet oppilaat kuin opettajat ovat joutuneet tottumaan alati muuttuviin tilanteisiin, karanteeneihin ja poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin.

Vaikka korona on koetellut opetusalaan kovasti, on se on myös opettanut meille monta tärkeää asiaa. Yksi niistä on koulun tärkeys ja se, että suomalaisessa peruskoulussa on kyse paljon muustakin kuin vain oppiaineiden sisällöistä. Suomalaisen peruskoulun kasvatustehtävä on laajempi. Koulu on yhteisö, jossa lapset kasvavat yhteiskunnan jäseniksi, jossa he oppivat toimimaan muiden ihmisten kanssa ja myöskin oppivat uutta itsestään ihmisinä.

Vaikka peruskoulu sisällöllisesti ja toiminnallisesti muuttuu ja uudistuu, on sen valtava yhteiskunnallinen merkitys pysynyt. Koulutus on edelleen Suomessa se keskeisin keino, jolla hyvin moninaisista taustoista tulevat lapset ja nuoret voivat edetä elämässään ja rakentaa itselleen haluamansa tulevaisuuden.

Siksi yhteiskunnan vastuu on pitää huolta meidän kouluistamme, opetusalan ammattilaisista ja oppilaista. Hallitus on tällä vaalikaudella käynnistänyt Oikeus oppia -hankkeen perusopetuksen laadun ja tasa-arvon vahvistamiseksi. Kehittämistoimien lisäksi vaalikauden aikana suunnataan 180 miljoonaa muun muassa vanhempien koulutustuestaan, sosiaalisen taustan, asuinalueen tai sukupuolen merkityksen vähentämiseksi oppimistuloksissa.

grundskolan förändras, **men dess enorma betydelse består**

COVID19-pandemin förde med sig väldigt utmanande tider för den finländska grundskolan och det finländska utbildningssystemet överlag. Under våren 2020 skrev vi finländsk utbildningshistoria då alla grundskolor övergick till distansundervisning med endast en dags varsel. Sedan dess har såväl eleverna som lärarna tvingats vänja sig vid karantäner, planer som hela tiden ändras och exceptionella undervisningsarrangemang.

Fastän pandemin har fört med sig många utmaningar för utbildningen, har den även lärt oss många viktiga saker. En av dessa viktiga lärdomar är att den finländska grundskolan handlar om mycket mer än bara ämnenas innehåll. Skolan har ett ansvar och en roll som är bredare än så. Skolan är en gemenskap, där barn växer och utvecklas till medlemmar i sitt samhälle, där de lär sig samarbeta och fungera med andra människor och framförallt, där de själva får växa och utvecklas som individer.

Fastän grundskolan hela tiden utvecklas och förändras, har dess enorma samhällseliga betydelse förblivit oförändrad. Utbildningen är fortfarande det centrala sätt genom vilket barn och unga med olika bakgrund får de redskap de behöver för att bygga sig sin egen framtid.

Därför är det viktigt att samhället bär sitt ansvar och tar hand om våra skolor, lärare och elever. Regeringen har under denna valperiod kört igång Utbildning för alla-programmet för att förstärka jämlikheten och kvaliteten inom den grundläggande utbildningen. Förutom en mängd olika utvecklingsåtgärder används 180 miljoner för att förstärka jämlikheten inom utbildningen och minska och förebygga skillnader i inläring samt att stärka stödet för lärandet.

opetusministeri / undervisningsminister

Li Andersson

muuttuva **peruskoulu**

Suomalainen peruskoulu on käynyt läpi suuria muutoksia erityisesti viimeisen kymmenen vuoden aikana. Maailmassa ja työelämässä tapahtuneet muutokset heijastuvat kouluihin niin opetuksen sisällöissä kuin menetelmissäkin. Kaunokirjoituksen osaaminen tai vuosilukujen luetteleminen ulkomuistista eivät ole digitalisoituvassa tietoyhteiskunnassa enää välttämättömiä taitoja. Ajattelun ja oppimisen taidot, tiedon arvioiminen ja soveltaminen sekä suurien kokonaisuuksien hahmottaminen sen sijaan ovat. Muuttuva peruskoulu opettaa niitä taitoja, joita elämässä tarvitaan tänään ja huomenna.

Joustavissa oppimisympäristöissä voidaan ensin oppia yhdessä ja sitten jakaa luokka kahteen osaan äänieristetyin lasiseinän avulla. ➤

Joustavissa oppimisympäristöissä oppilaat oppivat yhdessä

Teksti Anna Työrinoja Kuvat Frida Lönnroos

Uusi Hämeenkyllän yhtenäiskoulu valmistui kesällä 2020 Vantaan Varistoon. Koulun tilat muodostuvat joustavista oppimisympäristöistä, jotka ovat muunneltavissa erilaisten käyttötarpeiden ja opetustilanteiden mukaan. Muunneltavat tilat palvelevat hyvin pedagogisia tavoitteita, sillä ne mahdollistavat oppilaiden oppimisen yksilöinä ja luovat pohjan mielekkäälle oppimiselle eri-ikäisille ja erilaisista oppimistavoista hyötyville oppilaille.

Hämeenkyllän koulussa työskentelevillä **Marianne Peltosella** ja **Tiina Huttusella** on yhteensä lähes neljänkymmenen vuoden kokemus opettajina. Viime vuosina Hämeenkyllän koulussa on siirrytty yhteisopettajuuteen: suurinta osaa yläkoulun aineista opiskelee ja opettaa yhdessä kahdesta kolmeen luokkaa ja opettajaa.

”Meillä on aina biologian tai maantiedon tunnilla kaksi opettajaa. Opettajilla on vastuuoppilaat, mutta pidämme yhteisesti huolta kaikista. Tiedämme kaikkien noin 60 oppilaan taustat ja tarpeet. Yhteisopettajuus toimii kuten mikä tahansa työpari: toinen johtaa ja toinen tukee perässä, sitten välillä vaihdetaan”, Peltonen kuvailee miltä opitunnit näyttävät kahden opettajan kanssa.

”Työparin kanssa kasvetaan yhteen ja opitaan, mikä toimii parhaiten. Kun oppilas tarvitsee enemmän apua, yhteisopettajuudesta on todella paljon hyötyä, koska opetusta ei tarvitse keskeyttää. Tätä kautta voi vastata paremmin oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin. Myös silloin, jos opettajan ja oppilaan kemia ei välttämättä kohtaa, on oppilaan edun mukaista, että on myös toinen opettaja paikalla.”

”Huoltajien tulisi tietää, että yhteisopettajuuden myötä oppilaat saavat myös oikeudenmukaisempaa arviointia, kun palautetta tulee kahdelta tai kolmelta opettajalta. Vastuun jakautuessa opetuksella ja arvioinnilla on varmempi pohja ja kahdesta silmäparista on hyötyä, kun sattuu ja tapahtuu”, Huttunen toteaa.

”On pienempiä ryhmätyötiloja, missä voi työskennellä esimerkiksi erityisopettajan tai koulunkäynninohjaajan kanssa. Oppilaiden jaottelu ryhmiin perustuu kuitenkin vahvasti oppilaan tuntemukseen. Yläkoulun alkaessa käytetään paljon aikaa siihen, että tutustutaan oppilaisiin ja mietitään ryhmäjaossa sitä, kuka oppilaista tukee kenenkin oppimista”, Huttunen sanoo.

”Joustava ryhmittely mahdollistaa myös oppilaiden eriyttämisen sekä ylös- että alaspäin. Tällä tapaa löydetään kaikille oma oppimisen taso ja tarpeeksi haastetta”, Peltonen jatkaa.

Esimerkiksi pienempään tilaan voidaan ottaa ryhmä, jossa opitaan jo lukiotason biologiaa tai maantiedettä, tai ryhmä, jonka kanssa kerrataan uudelleen perusasioita. Oppilailla ei ole kiinteitä tasoryhmiä,

▲ Miro opiskelee Hämeenkyllän koulussa musiikkiluokalla.

vaan eri aiheissa ja aineissa voi työskennellä eri porukassa.

Miro ja **Anni** tutustuivat yhteisopettajuuteen ja joustaviin oppimisympäristöihin jo pari vuotta sitten koulun väistötiloissa.

”Ei tässä enää mitään ihmeellistä ole. Mielestäni on kivaa, että on isoja alueita ja että tehtäviä voi tehdä eri paikoissa, vaikka sohvalla käytävällä”, Anni kertoo.

Vaikka muutos yhden opettajan luokkahuoneista isompiin oppimistiloihin oli iso, Anni on huomannut, että tällainen oppimisen tapa on opettanut erityisesti yhteistyötaitoja ja vastuunkantoa.

”Esimerkiksi matematiikassa edetään myös itsenäisesti. Silloin pitää osata aikatauluttaa omaa tekemistä ja tehdä itse asioita. Kun on useampi opettaja, saa aina apua ja voi mennä esimerkiksi pienempään

tilaan ryhmän kanssa tekemään tehtäviä.”

”Tässä oppii tuntemaan erilaisia ihmisiä. Se onkin yhteisopettajuudessa parasta, että on useamman luokan kanssa. Voisi ajatella, että olisi liikaa melua, mutta koulu on suunniteltu niin, että on äänieristettyjä tilanjakajia. Oppimisympäristöt ovat isoja, mutta ne pystyy jakamaan helposti vaikka kolmeenkin osaan”, Miro kertoo.

”Usein laitetaan modernit ja perinteiset koulut vastakkain. Vaikka meidän koulun tilat ovat muunneltavia, kasvatus ja se, että kaikilla on hyvä olla, on meille tärkeintä Hämeenkyllässä”, käsityötä opettava Tiina Huttunen muistuttaa.

”Tässä oppii tuntemaan erilaisia ihmisiä.”

TERMINOLOGIAA

Joustava oppimisympäristö = Oppimisen tila, jota voi muunnella erilaisten opetustarpeiden mukaan esimerkiksi pienempiin ryhmiin.

Yhteisopettajuus = Kaksi tai useampi opettaja opettaa yhdessä jakaen vastuun opetuksen suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista.

Yksilöllinen oppiminen = Jokaisella oppilaalla on oikeus edetä opinnoissa itselleen sopivalla tavalla. Oppilasta kannustetaan asettamaan omalle oppimiselleen tavoitteita omien lähtökohtien ja ominaisuuksien mukaisesti.

Eriyttäminen = Opetus suunnitellaan niin, että se sopii tasoltaan eri yksilöille. Eri ryhmissä voidaan tehdä eri tasoisia tehtäviä, jotka on mukautettu niin, että ne antavat haastetta kaikille oppilaille.

▲ Mimi ja Lumi Jätkäsaaren peruskoulun pihalla.

Peruskoulu ennen ja nyt: mikä on muuttunut?

Teksti Suvi Uoti Kuva Frida Lönnroos

Ilmiöiden ihmettelyä, uudenlaisia oppimisympäristöjä, älylaitteita oppimisen apuna – tätä kaikkea on peruskoulu vuonna 2021.

Koulu on muuttunut paljon sitten ensimmäisen Oppivelvollisuuslain säätämisen vuonna 1921. Yhteiskunta ympärillä on muuttunut. Samalla tavat opettaa ja oppia ovat muuttuneet. Tänä päivänä opettaja ei ole enää puhujakorokkeeltaan karttakeppi kourassa luennoiva kansankynttilä, vaan valmentaja ja rinnalla kulkija.

Koulurakennukset ovat muuttuneet nekin. Luokista saattaa edelleen löytää koulukaluston klassikon, liitutaulun, mutta se on usein saanut rinnalleen modernimman version itsestään, esimerkiksi interaktiivisen valkotaulun.

“Meidän koulussa ei ole liitutauluja”, huomauttaa Jätkäsaaren peruskoulussa viidennellä luokalla opiskeleva Lumi.

Hän lisää, että esimerkiksi tabletti toimii opiskelun apuna hyvin, koska sillä kirjoittaminen ja tiedonhaku on nopeaa. Lisäksi laitteella voi tehdä dokumentteja.

“Se on siistiä”, hän toteaa.

Käsin kirjoittaminen on kuitenkin Lumin mukaan tärkeää, sillä niin kirjoitustaito paranee.

Seitsemäsluokkalaisten Maijan mielestä käsin

kirjoittamisen hyvä puoli on se, että niin asiat muistaa paremmin eikä käsin kirjoittamisen taito unohdu.

Oppimisympäristönä voi tutun luokahuoneen lisäksi toimia mikä tahansa paikka: tärkeää on mennä tutkittavien asioiden luo ja innostua niiden ymmärtämisestä.

Koulussa opiskellaan nykyään myös oppiainerajat ylittäviä taitoja, joista on hyötyä tulevaisuudessa. Tällaisia taitoja ovat esimerkiksi ongelmanratkaisu- ja keskustelutaidot.

Seitsemäsluokkalaisten Mimin mukaan pulmien pohtiminen porukassa kannattaa: “Mielestäni tulevaisuudessa ratkaistaan ongelmia yhdessä muiden kanssa. Ryhmän voima on suurempi kuin yhden ihmisen.”

Lapsille on aina ollut tärkeintä uuden oppiminen ja kavereiden näkeminen. Nykypäivänä tämän merkitys tunnistetaan ja se nähdään oppimisen voimavaraksi. Lasten uteliaisuutta ja yhteisöllisyyttä halutaan tukea ja siksi oppimisen painopiste on siirtynyt enemmän opettajajohtoisesta toimijuudesta ja yhteisöllisyyttä vahvistavaksi.

Kun kolmasluokkalaisten Eliakselta kysytään, mikä koulussa on parasta, hän vastaa: “Se, että saa olla kavereiden kanssa ja oppii joka päivä uusia juttuja.”

Oppivelvollisuus 100 vuotta: jaa koulumuistosi

Teksti Maija Helminen Kuvat Tampereen kaupunki, VisitTampere, Satakunnan kansan arkisto, Vastavalo, Museovirasto

Tiedätkö, mikä on piirtoheitin? Muistatko karttakepin tai määrän taulusien? Missä Aapisen hahmosi seikkailivat, ja vaihtelitko välitunnilla kiiltokuvia, filmitähtiä vai jalkapallokortteja? Entä leikitkö koulussa hippaa, piilosta, pistettä vai jotain ihan muuta? Kerro se nyt somessa #oppi100-aihetunnisteella.

Vastauksesi paljastavat, minkä vuosikymmenen koululainen olet. Sata vuotta täyttävän oppivelvollisuuden kunniaksi Tampereen kaupungin perusopetus ja koulut haluavat nyt kaikki mukaan yhteiseen juhlaan somessa. Osallistuminen on helppoa, koska meillä kaikilla on koulumuistoja. Jaa omat muistosi sanoin tai kuvin sosiaalisen median kanavissa #oppi100-tunnisteella.

Moni asia on muuttunut koulumaailmassa, mutta yksi on pysynyt jo sata vuotta: yleinen oppivelvollisuus. Presidentti K.J. Ståhlberg vahvisti oppivelvollisuuslain 15.4.1921, ja sen myötä kuusivuotinen kansakoulu tuli pakolliseksi kaikille. Yhdeksänvuotiseen peruskouluun siirryttiin 1970-luvulla. Nyt edessä on jälleen iso uudistus, kun oppivelvollisuus laajenee kahdeksantoista ikävuoteen asti.

Löytyykö arkistosi kätkeistä aarteita menneiltä vuosikymmeniltä? Ota samasta paikasta tai tilanteesta kuva tänään, ja jaa ne kuvaparina ennen ja nyt. Mikä on muuttunut, mikä on pysynyt ennallaan? Mitkä olivat parhaat oppisi koulussa, mitä jäi mieleen oman opintien varrelta? Entä millainen on tulevaisuuden koulu?

Samalla opitaan toisista ja eri aikakausista, koska koulumuistot sisältävät aina myös palan historiaa ja heijastavat yhteiskunnallista ilmapiiriä ja tunnelmaa. Satavuotinen oppimisen ilo koskettaa jokaista, joten herätetään muistot eloon ja juhlistetaan yhdessä hienoa asiaa.

Vaikka korona-ajan etävanhempainillat ovatkin tavoittaneet osittain erilaista yleisöä kuin perinteiset vanhempainillat, Metso ei usko niiden syrjäyttävän aitoja kohtaamisia kokonaan.

”On tärkeää päästä kohtaamaan kasvokain ja keskustelemaan asioista. Jatkossa on hyvä kiinnittää huomioita siihen, että kodin ja koulun välille korona-aikana syntynyt etäisyys saadaan taas kurottua umpeen”, Metso muistuttaa.

TUIJA METSON VINKIT KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖHÖN

1. Ole kiinnostunut lapsen koulusta ja koulunkäynnistä. Kiinnostus osoittaa lapselle, että koulunkäynti on tärkeää ja vaikuttaa siten myös lapsen opiskelumotivaatioon.

2. Ole aktiivinen ja osallistu koulun toimintaan. Jos jokin asia huolettaa tai mietityttää, kouluun voi olla rohkeasti itse yhteydessä.

3. Ole mukana rakentamassa hyvää, turvallista ja välittävää kouluyhteisöä. Oman panoksensa kouluyhteisön kehittämiseen voi antaa esimerkiksi osallistumalla vanhempaintoimintaan.

Kouluyhteisöä rakennetaan yhdessä kotien kanssa

Teksti Sara Takala Kuvitus Susanna Alanne / Tussitaikurit Oy

Kodin ja koulun välinen yhteistyö tukee lapsen oppimista ja kasvua. Toimivasta yhteistyöstä hyötyvät myös opettajat, perheet ja koko kouluyhteisö.

Kodin ja koulun yhteistyöllä on Suomessa vahvat ja vakiintuneet perinteet. Jokaisella huoltajalla on varmasti kokemusta vanhempainilloista, Wilma-viesteistä ja keskusteluista opettajan kanssa.

”Koti ja koulu ovat kouluikäisen lapsen tärkeimmät kasvattajat. On tärkeää, että lapsen ympärillä olevat aikuiset ovat yhdessä tukemassa lapsen kasvua, oppimista ja koulunkäyntiä”, kertoo Suomen Vanhempainliiton erityisasiantuntija **Tuija Metso**.

Kodin ja koulun yhteistyön keskiössä on aina oppilas itse. Yhteistyöstä hyötyvät kuitenkin myös opettajat, perheet ja koko kouluyhteisö. Mitä paremmin opettaja tuntee oppilaansa, sitä paremmin hän voi tehdä oman työnsä. Huoltajat puolestaan saavat yhteistyöstä tukea omaan vanhemmuuteensa.

”Tutkimusten mukaan kodin ja koulun yhteistyö lisää hyvinvointia sekä yhteenkuuluvuuden ja turvallisuuden tunnetta koulussa, ennaltaehkäisee kiusaamista ja yksinäisyyttä sekä tukee kaveritaitojen kehittymistä”, Metso täydentää.

Kun huoltajat osallistuvat koulun arkeen, he ovat omalta osaltaan rakentamassa turvallista ja hyvinvoivaa kouluyhteisöä. Osallistua voi monin tavoin aina myyjäis-

sistä yhteisölliseen oppilashuoltoon ja koulun kehittämiseen.

”Vanhempien kokemuksia pitäisi hyödyntää enemmän kouluyhteisössä. Vanhempi voi nähdä koulun ulkopuolelta asioita, joita kouluyhteisön sisällä ei huomata”, Metso toteaa.

Metson mukaan kodin ja koulun yhteistyön merkitys korostuu koulutuspolun nivelvaiheissa eli esimerkiksi alakoulun alkaessa tai yläkouluun siirryttäessä. Kun lapsen arki muuttuu, myös huoltajat miettivät omaa rooliaan ja etsivät omaa paikkaansa.

”Uuden vaiheen alkaessa on erityisen tärkeää rakentaa yhteistyötä myönteisten asioiden ympärille, käyttää aikaa tutustumiseen sekä vahvistaa kodin ja koulun välistä luottamusta. Vahva pohja kannattelee vaikeammissakin tilanteissa”, Metso muistuttaa.

Kodin ja koulun yhteistyöhön liittyy väistämättä joskus haasteita. Yhdellä ja samalla tavalla ei voida toimia kaikkien perheiden kanssa.

”Kouluissa täytyy tunnistaa ne moninaiset perheet, joissa nykypäivän lapset elävät. Lapsella voi olla esimerkiksi kaksi kotia ja elämässään myös bonusvanhempia tai muita läheisiä aikuisia. Lisäksi on pystyttävä huomioimaan eri kieli- ja kulttuuritaustaiset perheet sekä erityistukea tarvitsevat perheet”, Metso luettelee.

Keväällä 2020 alkanut koronaviruspandemia on myös osaltaan vaikuttanut kodin ja koulun yhteistyöhön.

LISÄÄ KURIA VAI TUNNETAITOJA?

Oletko viileäpäinen kuin kotka, vikkela kuin sammakko? Tein kakkosluokkani kanssa harjoituksen, jossa oppilaat miettivät toteumieläimiään, siis keräsivät ominaisuuksiaan vastaavia eläinhahmoja. Toisinaan käytämme laiskiaisen rauhoitumiskortteja, joiden harjoituksissa seurataan omia ajatuksia ja tunnetiloja. Juttelemme siitä, miten opittua voi käyttää, jos suuttuu tai kiihtyy oikeasti.

Jotkut pitävät koulua liian lepsuna, ehkä vielä enemmän kuultuaan laiskiaisen meditaatiotreeneistä. Toisten mielestä koulu on yhä liian jäykkä. Me opettajat painimme välillä sen tosiasian kanssa, että kaikki ovat koulun asiantuntijoita.

Peruskoulu muuttuu ja kehittyy ajan kanssa, mutta ajatukset koulusta eivät välttämättä muutu. Jos omista kouluajoista on kulunut jo tovi, voi kontrasti nykyiseen tuntua isolta. Kaipaisiko koulu paluuta vanhaan? Päinvastoin. Perinteisellä kurilla saatetaan saavuttaa työrauhaa, mutta se lisää myös oppilaiden koulussa kokemaa jännitystä. Ilmapiiriin vaikutetaan positiivisesti tarttumalla käytöksen juurisyihin.

Tunnetaidoista on tullut osa opettajien arkista sanavarastoja. Tunteiden kirjo sisältää ihmisenä kasvamisen upeat ja vaikeammat puolet. Lapset oppivat sanallistamaan tunteitaan, sopimaan, neuvottelemaan ja kohtaamaan rauhassa erilaisuutta. Mikä toisen teoissa harmitti, miten voisimme helpottaa levotonta oloasi?

Visioimme tulevaisuuden yhteiskuntaa ja työelämää, ja tunnetaitojen avulla kykenemme jatkossa toimimaan entistä paremmin yhteen. Ne myös korreloivat tutkimusti myöhemmässä elämässä pärjäämisen ja hyvinvoinnin kanssa.

Tunteiden sääntely on tärkeä osa tunnetaitoja. Aikuisen tehtävä on auttaa luomalla lapselle turvalliset rajat. Väärinkäytöksiin puututaan, mutta pelko, häpeä ja nolaaminen kurinpidon välineinä kuuluvat menneisyyteen.

Tunnetaitojen ero matikan yhtälöihin on se, etteivät ne unohtu muutamassa vuodessa. Niitä tarvitsee jokainen koululainen elämänsä eri vaiheissa riippumatta siitä, mitkä asiat heitä kiinnostavat tai mihin ammattiin he päätyvät.

Joona-Hermanni Mäkinen
kirjoittaja on luokanopettaja

Koulukoulu vie huoltajat koulun penkille

Teksti Noora Jokinen Kuva Sanna Krook

Nopea verkkokurssi auttaa päivittämään tietosi tämän päivän peruskoulusta.

Mitä nykykoulussa opetetaan ja miksi? Mitä tarkoittaa laaja-alainen osaaminen tai monialainen oppiminen? Millaisia tietoja ja taitoja lapsemme tarvitsevat tulevaisuuden maailmassa?

Moni asia peruskoulussa on muuttunut sitten isien, äitien ja muiden huoltajien oman kouluajan. Toisaalta moni asia on myös ennallaan.

Koulukoulu-verkkokurssi on helppo ja nopea tapa päivittää tietonsa peruskoulun arjesta ja ottaa selvää siitä, mitä ihmettä siellä koulussa oikein tapahtuu.

Kurssin voi suorittaa älypuhelimella tai tietokoneella omaan tahtiin, sopivan kokoisissa, pelillisesti toimivissa osissa. Osia on viisi, ja yhden osan käy läpi noin viidessätoista minuutissa.

Kurssin ovat laatineet opetusalan ammattilaiset. Opetushallitus on rahoittanut kurssin toteuttamisen,

ja työtä koordinoi Edita Publishing.

“Koulukoulu auttaa hahmottamaan sitä, mitä, miten ja miksi koulussa nykyään opitaan. Mitä paremmin huoltajat ovat perillä koulun eri tehtävistä, sitä paremmin he osaavat myös tukea oman lapsen koulunkäyntiä”, sanoo kehityspäällikkö **Tarja Tuomainen** Editasta.

“Koulukoulu vastaa myös joidenkin vanhempien huoleen siitä, että uudet opetussuunnitelmat ovat muuttaneet koulumaailmaa liian nopeasti. Jos asia huolettaa, kannattaa käyttää hetki verkkokurssin äärellä ja tutustua nykykoulun työskentelytapoihin”, Tuomainen sanoo.

Tavoitteena on, että mahdollisimman moni peruskoululaisen huoltaja suorittaa kurssin ja syventää näin tietojaan koulun arjesta. Tule mukaan!

> TUTKI JA TUTUSTU: KOULUKOULU.FI

Mitä koulussa
opetetaan ja miksi?

Millaisia tietoja ja taitoja
lapsemme tarvitsevat
tulevaisuuden maailmassa?

Mikä on muuttunut omien
kouluvuosiessesi jälkeen?

Johdatus
peruskoulun
arkeen

KOULUKOULU

Mitä ihmettä siellä koulussa oikein tapahtuu?

Koulukoulu on ilmainen, lyhyt verkkokurssi
sinulle, koululaisen huoltaja. Kirjaudu mukaan
ja tutki omaan tahtiin.

Kirjaudu ilmaiseksi
KOULUKOULU.FI

kaikkien koulu

Kaikille yhteinen ja maksuton peruskoulu on yksi suomalaisen hyvinvointivaltion kulmakivistä. Yhdeksänvuotinen perusopetus tarjoaa jokaiselle lapselle ja nuorelle tarpeelliset eväät elämään ja jatko-opintoihin taustasta riippumatta. Yhteisellä perusopetuksella on myös tärkeä rooli lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemisessa. Kaikkien koulussa jokainen oppilas saa kasvaa omaan potentiaaliinsa ja olla oma itsensä.

▲
Marika
Ahola.

Koko kouluyhteisö toimii hyvinvoinnin eteen

Teksti Anne Peltola Kuvat Sanna Krook ja Jaana Hekkanen

Oululaisen Metsokankaan koulun arvoja ovat rohkeus, reiluus ja vastuullisuus. Koulun arvot on työstetty opittaviksi taidoiksi yhdessä oppilaiden kanssa.

Metsokankaalla taitoja harjoitellaan päivittäin koulun arjessa ja yhtä aikaa koko koulussa säännöllisesti pidettävillä hyvinvointitunneilla. Tunneilla käsitellään ryhmäytymistä ja turvataitoja, itsetuntemusta ja opiskelutaitoja, tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä arjenhallintaa.

”Tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu lisää sekä oppilaiden että aikuisten hyvinvointia, sillä se vähentää tutkitusti kiusaamista ja häiriökäyttäytymistä luokissa. Lisäämme oppilaiden kouluviihtyvyyttä panostamalla ryhmäytymiseen. Näin voimme vähentää poissaoloja sekä parantaa motivaatiota ja oppimistuloksia”, kertoo laaja-alainen erityisopettaja **Marika Ahola** Metsokankaan koululta.

Hyvinvointitunneilla opeteltavien taitojen lisäksi Metsokankaan koulussa koulukuraattori ja koulupsykologi pitävät opettajien työparina luokkakohdaisia tunnetaitotunteja.

”Näillä tunneilla opitaan tunnistamaan tunteita, niiden kehollisuutta ja sitä, miten tunteet vaikuttavat meidän jokaisen ajatteluun ja toimintaan”, toteavat

koulukuraattori **Sirpa Poussu** ja koulupsykologi **Leena Lyytikäinen**.

Tunnetaitotuntien sisällöt suunnitellaan luokkakohdaisesti. Tunneilla voidaan esimerkiksi käydä ensin läpi, mitä tunteet ovat, mikä on niiden merkitys ja mitä ne kertovat meille. Sen jälkeen oppilaat voivat tehdä toiminnallisia harjoituksia, joiden avulla he oppivat tunnistamaan tunteita, omassa kehossa tapahtuvia reaktioita ja omia ajatuksia.

”Käytämme tunneilla piirrettyä kehonkarttaa, johon oppilaat saavat laittaa tunnetta kuvaavia lappuja siihen kohtaan, missä tunteet sijaitsevat. Ajattelun apukäden avulla puolestaan voidaan helposti jäsentää ajatuksia ja tunteita. Tunteiden ja ajatusten tunnistamisen jälkeen mietitään yhdessä erilaisia ongelmanratkaisumahdollisuuksia ja sitä, kuka voi olla hankalissa tilanteissa apuna”, Poussu ja Lyytikäinen jatkavat.

Tuntien lisäksi Metsokankaan koululla hyvinvointi näkyy kaikessa arjen toiminnassa.

”Hyvinvointi näkyy meillä arjen pieninä tekoina: oppilaiden ja kollegoiden arvostavana ja lämpimänä kohtaamisena, hyvän huomaamisena, toisten auttamisena ja kannustamisena, sekä siinä, että jokainen oppilas ja aikuinen voi kokea olevansa arvokas ja tärkeä osa kouluyhteisöä”, Ahola tiivistää.

Kotoa kouluun -toiminnalla puututaan alakoululaisten lisääntyneisiin poissaoloihin.

Eilalle alkoi kertyä kuudennella luokalla poissaoloja. Aamuisin tuli myöhästymisiä ja tehtäviä jäi tekemättä. Oli helpompaa jäädä koko päiväksi kotiin kuin mennä kouluun.

Jonkin ajan kuluttua opettaja otti poissaolojen takia yhteyttä Ellan äitiin **Saaraan**. Keskustelun aikana Saara ehdotti opettajalle Kotoa kouluun -toimintaa, josta hän oli lukenut aikaisemmin Wilmasta. Tapaaminen osapuolten kesken sovittiin seuraavalle viikolle.

Kotoa kouluun -toiminnassa Varsinais-Suomen Lastensuojelujärjestöjen perhevalmentajat jalkautuvat perheiden kotiin selvittämään poissaolojen syitä. Aluksi Saara suhtautui Kotoa kouluun -toimintaan hieman epäillen.

”Mietin minkälainen soppa tästä lähtee käyntiin. Perheemme tilanne on kuitenkin otettu koko ajan hyvin huomioon”, Saara kertoo.

Saara kertoo, että Ellan poissaolojen taustalta selvisi itsetunto-ongelmia, jotka saattavat liittyä ADHD:hen. Itsetunnon vahvistamista Ella harjoittelee nyt perhevalmentaja **Minna Huunosen** kanssa. He ovat yhteydessä myös silloin, jos koulunkäynti alkaa jännittää. Opettajankin kanssa on sovittu suunnitelma

myöhästymisten varalle.

Ellan tilanne on muuttunut Saaran mukaan muutamassa viikossa selvästi paremmaksi.

”Tämä on ollut ihan mahtavaa meille, koska perhevalmentajalla on ymmärrys Nepsy-asioista”, Saara kehuu. Nepsyllä tarkoitetaan neuropsykiatristen vaikeuksien kirjoa.

Minna on ollut Saaraan alkuvaiheessa lähes päivittäin yhteydessä. Se on ollut Saarelle iloinen yllätys.

”Yhteistyö on sujunut tosi hyvin, kun on ollut osava henkilö apuna. Lapsi luottaa selvästi Minnaan.”

Kotoa kouluun -toiminta sai alkunsa Turun kaupungin ja Varsinais-Suomen Lastensuojelujärjestöjen yhteistyönä, kun esiin nousi huoli alakoululaisten lisääntyvistä poissaoloista.

”Poissaolojen syyt liittyvät alakoululaisilla muun muassa koulukiusaamiseen, jännittämiseen ja kavereisuhteisiin. Joissain tapauksissa kyse voi olla vanhemalta huomion hakemisesta”, perhevalmentaja **Inkeri Kylänpää** kertoo.

Turussa on käynnissä myös muita toimenpiteitä, joilla pyritään ehkäisemään kouluakäymättömyyttä.

Ellan ja Saaran nimet on muutettu artikkelia varten.

Millainen on kaikkien koulu?

Lotta, 8. luokka, Vuoniityn peruskoulu

Meidän koulussa kaikilla on yhdenvertainen mahdollisuus olla oma itsensä. Kun kaikki saavat olla sitä mitä ovat, erilaiset persoonat pääsevät laajasti esille. Se näkyy ihan jo puheutumistyyliissäkkin. Oppilaat, opettajat ja muu henkilökunta kunnioittavat toisiaan ja kaikkia kohdellaan samanarvoisesti.

Opettajat puuttuvat tilanteisiin, joissa he näkevät epätasa-arvoista kohtelua, mutta eivät heikään aina kaikkea huomaa. Siksi myös oppilailla on vastuuta itsestään ja toisistaan. Kiusaamiseen puuttuminen vaatii rohkeutta, mutta se kannattaa.

On hyvä, että ihmiset ovat erilaisia. Toisella tavalla ajattelevilta voi oppia erilaisia tapoja tehdä ja ajatella. Kun tilanteisiin saa monenlaisia näkökulmia, niitä voi ymmärtää paremmin. Itse olen oppinut muilta muun muassa empatiakykyä ja asettamaan asioita perspektiiviin. Kaikkien mielipiteillä on väliä.

Millainen on turvallinen koulu?

Mathilda, 8. luokka, Taivallahden peruskoulu

Turvallinen paikka on sellainen, jossa kukaan ei tuomitse ketään. Olo on turvallinen, kun kaikki ymmärtävät toisiaan, eikä ketään haukuta tai kiusata – silloin ei ahdistu ja olo on hyväksytty.

Turvallisuus riippuu muista ihmisistä. Turvalliseen oloon koulussa vaikuttavat ystäväni ja se, pystynkö esimerkiksi kuuntelemaan musiikkia tai olemaan rauhassa. Ja tietoisuus siitä, että apua on tarjolla. Ilman aikuisia koulu ei olisi lähellä yhtä turvallinen.

Koulussa voi olla hankalaa välttää kiusaamista, mutta jo nuoresta lähtien pitäisi opettaa erilaisuudesta. Monet nuoret osaavat olla rasistisia sekä homo- ja transfoobisia. Mielestäni on hyvin tärkeää, että koulussa opetettaisiin enemmän ihmisoikeuksista ja erilaisuudesta. Myös vanhemmat voivat opettaa nuorta näistä asioista ja siitä, mitä saa sanoa ja mitä ei.

Millainen on yhteisöllinen koulu?

Haifa ja Asma, 6. luokka, Laakavuoren ala-asteen koulu

Kun kaikkia pyydetään mukaan, kukaan ei jää yksin. Jos joku kaveri huomaa, että toinen on surullinen, hän voi tulla näyttämään jotakin hauskaa ja se saa hymyilemään.

Hyvä koulukaveri tsemppaa kouluasioissa ja on luotettava. Hän ei anna huonoa mallia koulussa tai kerro salaisuuksia eteenpäin. On myös tärkeää, että kaikki pääsevät ääneen ja saavat kertoa oman mielipiteensä.

Ryhmässä toimiminen ja toisten kunnioittaminen luo hyvää yhteishenkeä. Kaikki meidän luokan tytöt kuuluvat samaan jalkapallojoukkueeseen. Koska me tunnetaan toisemme, meidän on helppo toimia yhdessä.

Syksyllä meidän kaveriporukka siirtyi samaan yläkouluun. Vaikka ei päästäisi samalle luokalle, ollaan jo sovittu, että mennään kouluun yhdessä ja ollaan yhdessä välitunneilla.

Millainen on hyvinvoiva koulu?

Saana ja Rauha, 3. luokka, Kalasataman peruskoulu

Hyvinvointi tarkoittaa sitä, että ei kiusata, on terve ja kouluun voi tulla niin, että on hyvä mieli. Opettajan pitää sanoa ja puuttua, jos joku kiusaa. Ei ole reilua, jos vain yhdelle aina sanotaan, vaan kaikille pitää sanoa tasapuolisesti.

Jos on tosi väsynyt, koulussa ei välttämättä jaksa keskittyä. Silloin auttaisi, jos saisi hetken lepotauon. Meillä luetaan välillä kirjaa. On myös sallittua ottaa joku stressilelu, jos on yleensä levoton. Opettajalle voi sanoa, että nyt en jaksa keskittyä.

Meidän koulussa paras tila opiskella on tori. Se on sellainen iso paikka, jossa on paljon pehmeitä tuoleja. Se on kiva, koska siellä on paljon tilaa ja valoa. Siellä on helpompi rauhoittua kuin pimeässä luokassa.

Jos on huolia, niistä voi kertoa kaverille. Myös sellaisille opettajille voi kertoa, jotka tuntee hyvin.

Nuori tuntee oman maailmansa parhaiten

Teksti Anna Työrinoja Kuva Sonja Siikanen

Mulla on peruskoulusta paljon hyviä ja huonoja muistoja. Valehtelisin, jos sanoisin, että koko mun peruskouluaika olisi ollut kurjaa ja kärsimystä, mutta en myöskään muistele kaikkea lämmöllä. Kasvoin pienellä paikkakunnalla ja kävin pientä kyläkoulua. Yläkouluun siirtyessä lähdin muualle, monesta syystä, mutta en vähiten päästäkseni eroon niistä tyypeistä, jotka piinasivat mua alakoulussa.

Koulunkäynti ja opiskelu oli mulle aina mielekästä ja motivoivaa – oon aina ollut just se kympin oppilas, hymylapsi ja ikuinen luokan hikipinko. Siitäkin sain kuulla kaikenlaista kurjaa huutelua. Vaikka mä nautin itse opiskelusta, ei kouluun meno aina ollut helppoa. En hirveesti puhunut kenellekään kokemastani kiusaamisesta. Tilanteen vakavuus ei ollut tiedossa, koska olin tosi näkyvä persoonallisuus ulkonäköni ja mielipiteenilmaisun osalta. Sen perusteella ajateltiin, että mä pärjään aina itse. Iso osa kiusaamisesta tapahtui netissä eikä kulkeutunut näin aikuisten silmille. Aikuisten ei pitäisi olettaa, että nuoret kertovat kaiken tai tehdä oletuksia siitä, miten asiat kuhunkin nuoreen vaikuttavat.

Kouluissa ei aina oteta huomioon, että seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen edustajia on paljon enemmän kuin miten se tyypillisessä peruskoulu-ympäristössä näyttäytyy. Ajatus tuntuu olevan, että niin kauan kun transnuori on kaapissa, häntä ei tarvitse huomioida. Transihmisyys nähdään etäisenä ”jossain tuolla toisaalla” tapahtuvana ilmiönä. Jos on avoimesti trans, kohtaa usein enemmän sukupuoleen kohdistuvaa häirintää kuin cissukupuoliset. Transsukupuolisuuden takia kiusaaminen on eri tavalla raskauttavaa, koska se sisältää niin monisyisesti ennakkoluuloja ja syrjintää. Usein kouluissa ei ole valmiuksia kohdata näitä asioita. Ei ole riittävää, että yhdellä ihmisellä on sukupuolikysymyksissä erityisosaamista. Sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen oikeudet eivät ole vain yhden ihmisen asia, vaan koko kouluyhteisön ja myös vanhempien asia tuntea.

Jos nuorille puhutaan aina sillä oletuksella, että paikalla ei ole transihmisiä, tekee se monesta nuoresta näkymättömän. Kuin heitä ei olisi olemassa – se on hirveä tunne. Ei tehdä oletuksia: kaikki perheet eivät ole cisnormatiivisia heteroperheitä, eivätkä kaikki nuoret ole cissukupuolisia heteroita.

Kouluissa pitäisi ottaa avoin, näkyvästi syrjimätön linja. Yhdenvertaisuus ei toteudu toteamalla, että ollaan yhdenvertaisia: on tehtävä aktiivisesti töitä sellaisen maailman eteen, jossa ei syrjitä. ”Minä en näe sukupuolta tai ihonväriä” -ajattelu ei poista ongelmia, vaan kieltää ne. Nuoren ei pitäisi joutua lukemaan rivien välistä sitä, että uskaltaako hän olla avoimesti oma itsensä identiteettinsä kanssa. Lähtötilanteen tulisi olla se, että opettajat ja vanhemmat avoimesti näyttävät, että ketään ei syrjitä.

Niiden aikuisten, jotka kohtaavat arjessaan ja työssään nuoria, tulisi ensimmäiseksi ottaa omat asenteensa ja ennakkoluulonsa tarkasteluun ja työkennellä aktiivisesti päästäkseen niistä irti. Ylpeydestä pitää pystyä irrottautumaan – aikuinen ei ole aina oikeassa. Usein nuori tietää itse paremmin siitä maailmasta, jossa nuori elää, ja osaa kertoa, mitä hän tarvitsee ja miten hänet tulisi kohdata. Usein tärkeintä on yksinkertaisesti kuunnella – kunnioitus on ymmärtämistä tärkeämpää. Aina nuoren ei ole helppo selittää asiaansa – monella ei ole keinoja sanoittaa omaa kamppailuaan vaikka sukupuolensa kanssa. Nuorella voi kuitenkin olla selkeä näkemys siitä, miten tilannetta voi helpottaa.

Kysytään nuorilta ja kuunnellaan vastauksia.

Piki

23-vuotias vuoden sateenkaarinuori 2020, muunsukupuolinen ihmisoikeus- ja media-aktivisti, mediahäärrä ja sanataiteilija. Hänelle tärkeitä ovat ihmisoikeus- ja yhdenvertaisuuskysymykset.

Instagram: @pikirantanen

TERMINOLOGIAA

Transsukupuolinen = Kattotermi ihmisille, joiden sukupuoli-identiteetti, kokemus ja tieto omasta sukupuolesta ei vastaa syntymässä määriteltyä sukupuolta.

Cissukupuolinen = Ihminen, jonka sukupuoli-identiteetti vastaa syntymässä määriteltyä sukupuolta.

Muunsukupuolinen = Ihminen, jonka sukupuoli-identiteetti on sukupuolibinäärin eli mies-nainen-jaottelun ulkopuolella.

TYÖ RASISMIA VASTAAN ON ALUSSA

Muistoni alakoulusta voisivat olla 2000-luvun alun sijaan 1950-luvulta. Jos tänä päivänä oppilas kertoisi opettajan käyttävän n-sanaa tai kysyvän Afrikasta kertovan dokumentin lomassa tummaihoiselta oppilaalta, tunnistaako hän savimajoja tutuiksi, lukisimme tapahtumista lehdistä.

Suhtautuminen kokemuksiini on yleensä ihmettelevä. ”Ei kai tänä päivänä enää”, saattaa kantaväestön edustaja kysyä. Kysymys on viaton, mutta valttavan naiivi. Samalla siihen kulminoituu rasismista käytävän keskustelun ydin.

Miellämme rasismia aktiiviseksi ja näkyväksi, äänekkäiksi teoiksi. Jos emme tunnista ongelmaa, emme voi ratkaista sitä. Kun emme osaa määritellä rasismia oikein, ylläpidämme tietämättä me rasistisia rakenteita.

Rakenteellinen rasismi tarkoittaa yhteiskunnan rakenteissa ja instituutioissa tapahtuvaa syrjintää. Kun vuokranantaja evää hakijalta asunnon etnisen taustan takia tai rekrytoinnissa toivotaan epäsuorasti hakijan olevan ”perinteinen suomalainen”, on kyse rakenteellisesta rasismista.

Syrjintä alkaa yleensä jo päiväkodissa. Koulussa se näkyy vähättelynä ja vähemmistöön kuuluvan yksilöllisyyden eväämisinä. Siinä missä kantasuomalaiseen suhtaudutaan yksilönä, vähemmistöt nähdään homogeenisenä joukkona. Ongelmia syntyy tilanteissa, joissa oppilaan koulussa kohtaamat haasteet selitetään kulttuurilla ja etnisellä taustalla.

On meidän aikuisten vastuulla rakentaa yhteiskuntaa, jossa nuoren ei tarvitse miettiä, vaikuttaako hänen nimensä työllistymiseen. Tarvitsemme isoja rakenteellisia muutoksia. Ongelmat on tehtävä näkyviksi, syrjivä toiminta tunnistettava ja sitä ehkäistävä.

Helsingin kaupunki julisti kesällä 2020 esimerkiksi aloittavansa rasisminvastaisen koulutuksen koulujen ja päiväkotien työntekijöille. Helsinki on toiminut edelläkävijänä myös anonyymissä rekrytoinnissa, toimivaksi osoittautuneessa kokeilussa.

Antirasismien tulevaisuus näyttäytyy toiveikkaana – kunhan työtä ei jätetä tähän. Toimia on jatkettava, jotta nyt peruskoulua käyvillä lapsilla olisi edessään tasa-arvoisempi tulevaisuus.

Fatima Verwijnen

kirjoittaja on diversiteettikonsultti ja aktivisti

PONIT AAVA JA POJU TUKEVAT OPPILAIDEN HYVINVOINTIA

Kaitaan koululla Espoossa on hyödynnetty hevosavusteista opetusta jo pitkään. Tänä vuonna poneille **Aavalle** ja **Pojulle** rakennettiin oma aitaus koulun pihalle. Ponit kannustavat ulkoilemaan välituntien aikana ja tuovat iloa useiden koululaisten arkeen.

Aavan ja Pojun kanssa tehdään esimerkiksi kehonkielen vuorovaikutusharjoituksia ja ryhmäytetään oppilaita. Toiminnan avulla opitaan yhteistyötaitoja, rohkeutta, ystävällisyyttä ja toisten huomioimista. Harjoitukset vahvistavat myös oppilaan ja opettajan pedagogista suhdetta sekä vuorovaikutusta.

Ponit ovat hyviä kuuntelijoita, joille voi avautua mieltä painavista asioista. Oppilaan saattaa olla helpompi jutella esimerkiksi koulupsykologin kanssa, jos voi samalla rauhoittua ponia harjaamalla. Tärkeässä roolissa on aina sekä oppilaiden että eläinten turvallisuus ja hyvinvointi. Ponien kanssa toimiminen on oppilaille aina vapaaehtoista, ja tutustuminen aloitetaan hiljalleen edeten.

Kuva Marika Tuominen

KOULUNUORISOTYÖ ENNALTAEHKÄISEE SYRJÄYTYMISTÄ KOULUISSA

Helsingissä toimiva Koulunuorisotyö-hanke lisää nuorten hyvinvointia vahvistamalla nuorisotyön ja koulun välistä yhteistyötä sekä tuomalla nuorisotyöntekijät entistä näkyvämmiin kouluihin. Nuorisotyöntekijät ovat mukana koulun arjessa, kuten esimerkiksi välitunneilla sekä tukioppilas- ja oppilastoiminnassa. Koulunuorisotyö-hankkeen kautta toteutetaan myös KVO13-toimenpideohjelmaa ja Poissaoloihin puuttumisen portaati -mallia.

Kiusaamisen vastaisella KVO13-toimenpideohjelmalla puututaan kiusaamiseen. Kiusaamista ennaltaehkäistään esimerkiksi luokkien ryhmäytymisellä ja ryhmähengen suunnitelmallisella tukemisella. Myös tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamisella sekä osallistamiseen ja kouluviihtyvyyteen panostamisella on ennaltaehkäiseviä vaikutuksia.

Poissaoloihin puuttumisen portaati -mallilla saadaan oikea-aikaista, yksilöllistä ja moniammatillista tukea nuorille puuttumalla heti varhaisessa vaiheessa poissaoloihin. Tarvittaessa nuorelle tarjotaan nuoriso-ohjaajan tukea esimerkiksi vapaa-aikaan liittyvissä asioissa.

”Koulunuorisotyöllä pyritään lisäämään myös kasvattajayhteisömentaliteettia, jolloin nuorelle rakentuu ymmärrys häntä auttavasta ja osallistavasta yhteisöstä, jossa hänen on turvallista kasvaa ja kehittyä”, sanoo **Lauri Hiltunen**, Koulunuorisotyö-hankkeen projektipäällikkö.

Koulunuorisotyö-hankkeen pilotointiin osallistuvat Helsingissä vuosien 2021–2022 aikana Aurinkolahden ja Puistopolun koulut.

LUPA LIKKUA JA LUPA HARRASTAA

Lupa liikkua ja lupa harrastaa on Tampereen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toimintakulttuuri, joka tukee lasten ja nuorten hyvinvointia päiväkodista perusopetuksen loppuun asti. Yhteistyöverkoston kanssa luodaan kaupungin yhteinen

Kuva Sami Lievonen

KIELITIETOISESSA KOULUSSA JOKAINEN OPETTAJA ON KIELEN OPETTAJA

Kristiina Hokkanen opettaa Vantaan Sotungin koulussa suomea toisena kielenä ja ranskaa. Hän toimii myös kielitietoisien osaamistiimin tuutorina, joka jalkauttaa kielitietoisuuden opetuksen toimintamalleja muihin kouluihin. ”Kielitietoisuuden tulisi olla luonteva osa koulun toimintakulttuuria. Yhteistyön merkitys korostuu tässäkin asiassa”, Hokkanen muistuttaa.

Kielitietoisuudella tarkoitetaan tietoisuutta ja asennetta siihen, että kielellä on suuri merkitys oppimisessa, identiteetin rakentumisessa ja yhteiskuntaan mukaan pääsemisessä. Kielitietoinen opetus tarkoittaa sitä, että jokainen opettaja on kielen opettaja.

”Opettajan tulee olla tietoinen siitä, millaista kieltä hänen oppiaineessaan käytetään. Esimerkiksi aineopetuksessa käytettävä sanasto ja ylipäänsä tiedonalan tapa käyttää kieltä voi olla suurelle osalle oppilaista vierasta. Kielitietoiset työskentelytavat mahdollistavat kaikkien oppilaiden osallistumisen vuorovaikutukseen ja yhteiseen tiedon rakentamiseen.”

Kielitietoinen opetus on tärkeää kaikille, ei vain niille, joiden kotikieli ei ole suomi. ”Se on tasa-arvokysymys”, Hokkanen tiivistää.

harrastuskulttuuri, joka edistää lasten ja nuorten aktiivisuutta ja yhdenvertaisuutta.

Toimintakulttuuri pitää sisällään päiväkotij- ja koulupäivien aikaisen toiminnan sekä harrastustoiminnan päiväkotij- ja koulupäivän jälkeen. Päiväkotij- ja koulupäivien aikaan lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus päästä tutustumaan Tampereen harrastusmahdollisuuksiin, myös niihin, joihin lapsi ei itse välttämättä hakeutuisi.

Jos uteliaisuus ja innostus puraisevat, on lapsilla ja nuorilla mahdollisuus osallistua maksuttomiin ja säännöllisiin harrastuksiin koulupäivän jälkeen. Harrastuksia on ympäri Tamperetta.

Lisätietoja Tampereen harrastamisen mallista: **tampere.fi/lupaliikkuajaharrastaa**.

tulevaisuuden **tekijät**

Peruskoulu tarjoaa lapsille ja nuorille eväitä paitsi elämään yleensä, myös edessä siintävälle työuralle. Digitalisaation ja muiden yhteiskunnallisten muutosten myötä työelämä muuttuu kuitenkin hurjaa vauhtia, eikä kukaan osaa ennustaa, millaisia osaajia tulevaisuuden työelämä lopulta tarvitsee. Varmaa on kuitenkin se, että nopeasti muuttuvassa maailmassa tarvitaan aina uuden oppimisen ja itsensä kehittämisen kykyjä sekä hyviä vuorovaikutustaitoja.

Motivaatio opiskeluun löytyi JOPO-luokalta

Teksti Tytti Tyrväinen Kuvat Frida Lönnroos, Sami Lievonen ja Sakari Manninen

Diagrammeja kaupan tuotteista, yhteiskuntaoppia eduskuntavierailulla tai osallistuminen järjestön kokoukseen. Esimerkiksi näin opiskellaan joustavassa perusopetuksessa, tuttavallisemmin JOPO-luokalla. Perusajatuksena on kokonaisvaltainen oppiminen, ja luokan oppilaat suorittavat osan opinnoistaan työelämässä. Espoossa opetusta järjestetään Karakallion koulussa.

Yläkoulussa **Kaille** alkoi kertyä poissaoloja, eikä opiskelu motivoinut. Kouluterveydenhoitaja ehdotti, että JOPO-luokka voisi sopia hänelle. Nyt yhdeksäsluokkalainen viihtyy koulussa.

”JOPO-luokalla on parempi viikkorytmi, kun on töitä ja koulua. Meidät otetaan yksilöinä huomioon ja asiat selitetään eri tavoin, että kaikki pääsee mukaan. Täällä ei tule mieleen lintsata, kun aina pitää tehdä jotain”, Kai listaa JOPO:n hyviä puolia.

Luokan oppilaat opiskelevat alkuviikon kymmen hengen ryhmässä JOPO-opettajan ja -ohjaajan kanssa. Ohjelmassa voi olla vierailu käräjäoikeuteen, pakopeli tai ruokaostosten teko ja lounaan valmistus.

”Opiskelu JOPO-luokalla on toiminnallisempaa kuin tavallisella yleisopetuksen luokalla. Pyrimme viemään oppimista mahdollisimman paljon koulun ulkopuolelle tekemällä opintoretkeä ja viemällä oppilaita tutustumaan erilaisiin organisaatioihin. Opinnot JOPO-luo-

kalla sisältävät myös paljon itsenäistä opiskelua”, JOPO-ohjaaja **Henna Tarkkonen** kertoo.

Monipuoliset tehtävät vahvistavat motivaation lisäksi elämänhallintaa ja vastuunkantoa. Joka viikko oppilaat saavat myös listan viikon tehtävistä, joissa kukin etenee omassa tahdissaan. Oma osaamista pääsee näyttämään myös lisätehtävillä ja osallistumalla muiden luokkien tunneille.

Koirahoitola, alakoulu, Seta-järjestö ja K-market.

Kai on päässyt kokeilemaan monenlaisia töitä työssäoppimisjaksoilla. Työtehtävät ovat vaihdelleen koirien ulkoiluttamisesta mainoksen suunnitteluun.

”Siinä oppii, miten duunissa toimitaan ja miten ollaan vuorovaikutuksessa”, Kai kertoo.

Esimerkiksi Setassa hän on tehnyt lehtihaastattelun, piirtänyt mainoskuvia ja antanut kehitysideoita järjestön toimintaan.

Lehtikuusen
koulu TEPPO-
oppilaita.

”Täällä ei tule mieleen lintsata...”

Oppilaat ovat työpaikoilla torstaisin ja perjantaisin. Työelämätaitojen lisäksi työssäoppimisjaksoilla treenataan oppiaineita. Tehtävänä voi olla työpaikan esittelyn kääntäminen ruotsiksi tai työterveyshuollon ja työturvallisuuden liittyvien asioiden selvittäminen. Oppimisen ohella jaksot auttavat nuoria jatko-opintopohdintoissa.

”JOPO-opinnoista voi hakea sekä ammatilliseen opetukseen että lukioon. Painotamme opetusta sen mukaan, millaisia taitoja oppilas jatko-opinnoissa tarvitsee”, Tarkkonen kertoo.

”Haen käytännön aloille amikseen, ehkä raksalle ja hankin ensin ammatin”, Kai pohtii.

Kain sanoin JOPO-luokka sopii ”tekijätyypeille, jotka haluavat tehdä duunia”. Opinnoista osa tapahtuu työpaikoilla, joten nuorella on oltava intoa työn tekemiseen. Sosiaaliset taidot ja reippaus auttavat jopolaisia työssäoppimispaikkojen hakemisessa.

”Jos motivaatio opiskeluun on hukassa ja nuori pohtii omaa polkuaan, voi JOPO-luokka olla oikea paikka”, Tarkkonen sanoo.

Toisin kuin joskus luullaan, JOPO-luokka ei ole erityisluokka. Työssäoppimisjaksot korvaavat valinnaisaineiden opiskelun, muuten oppilaat opiskelevat samoja aineita kuin muutkin yläkoululaiset.

Ennen JOPO-luokalle hakemista oppilaan täytyy suorittaa TET-jakso. Oppilaat valitaan JOPO-luokalle hakupisteiden perusteella. Pisteisiin vaikuttavat hakemus, TET-todistuksen arvio, TET-jakson kesto ja oppilaan haastattelu.

TERMINOLOGIAA

JOPO = Joustava perusopetus. Oppilaat opiskelevat työssäoppimisjaksoilla noin puolet kouluvuodesta (esimerkiksi kolme päivää viikossa koulussa ja kaksi päivää viikossa työpaikoilla). Erillistä JOPO-luokkaa opettaa JOPO-opettaja.

TEPPO = Työelämäpainotteinen perusopetus. Kouluvuoden aikana on viidestä seitsemään viikkoa työjaksoja, loppu aika opitaan normaalisti oman luokan kanssa.

TET = Työelämään tutustumisjakso. TET-jakso on kahdeksan- ja yhdeksäsluokkalaisille suunnattu viikon tai kahden jakso, jolloin tutustutaan erilaisiin työpaikkoihin. Oppilas hakee itse TET-paikkaa haluamastaan työpaikasta.

Auton rullausvastusta tutkimassa.

Edu Cityyn tutustumassa.

Juniori AMK:issa tutustutaan tieteen ja teknologian maailmaan

Teksti Toni Puurtinen Kuvat Jaska Poikonen

Jatkossa kaikki turkulaiset viidesluokkalaiset osallistuvat Juniori AMK:n työpajoihin.

Mikaelin koulun viidesluokkalaiset Emil ja Elias vähentävät ilmanpainetta kartingauton renkaista. Sen jälkeen lehtori Timo Turtiainen pyytää Emiliä vetämään autoa pari metriä ja katsomaan vetovaa'asta tulosta.

"Kymmenen pilkku viisi kiloa", Emil kertoo ja Turtiainen merkitsee tuloksen fläppitauluun.

Olemme Turun ammattikorkeakoulun autolaboratoriossa, jossa opiskellaan ajoneuvo- ja kuljetustekniikkaa. Viidesluokkalaisten tehtävänä on tutkia auton rullausvastusta eri kuormilla ja rengaspaineilla, sillä pienet valinnat vaikuttavat ekologisuuteen ja taloudelliseen ajamiseen.

Hetken päästä lehtori Rami Wahlsten kertoo oppilaille sähköautoista ja niiden tankkaamisesta. Sitten käydään lyhyellä ajelulla. Työpajan aikana tutustutaan myös EDU Cityn uusiin tiloihin sekä Turun AMK:n koulutustarjontaan.

Emil ja Elias ovat tyytyväisiä päivän antiin.

"Kymppi kautta kymppi", Elias kehuu.

Työpaja on osa Juniori AMK:ta, jossa peruskoululaiset saavat mahdollisuuden oppia taidetta, tekniikkaa ja terveyttä innostavalla ja käytännönläheisellä tavalla. Tavallisesti työpajaa vetävät AMK:n opiskelijat, mutta ajankohdan takia työpaja on osittain lehtoreiden vastuulla.

Työpajan tavoitteena on innostaa nuoria matemaattiseen ajatteluun ja osoittaa sen yhteys tekniikan aloihin.

"Jos haluaa lähteä myöhemmin teknisille aloille, peruspohjan on oltava kunnossa. Ei tarvitse olla huipputemataatikko, vaan perusasioiden hallinta riittää", Turtiainen kertoo.

Opettaja Minna Tenho on osallistunut luokkansa kanssa autolaboratorion lisäksi suuhygienistin päivään. Hänen mielestään Juniori AMK:n työpajoista on paljon iloa oppilaille.

"Tämän ikäiset eivät vielä tiedä ammateista tai muusta opiskelusta, mutta nämä pajat voivat tuoda kiinnostusta ja motivaatiota opiskeluun."

Myös opettajalle Juniori AMK tarjoaa piristystä arkeen.

"Itsekin saa uutta potkua, kun näkee, kuinka oppilaat innostuvat erilaisista asioista."

Juniori AMK on STEAM Turun ja Turun ammattikorkeakoulun yhteistyön tulosta. Aikaisemmin Juniori AMK:n pajoja on järjestetty muun muassa ensiapuun, musiikkiin, kemiaan ja paloturvallisuuteen liittyen.

Jatkossa Juniori AMK on Turun suomenkielisessä perusopetuksessa osa Elämyspolkua. Sen myötä kaikki turkulaiset viidesluokkalaiset osallistuvat Juniori AMK:n työpajoihin. Tällä hetkellä viitosluokkien velvoittavia Elämyspolku-käyntejä ovat esimerkiksi käynnit Turun Linnassa ja Wäinö Aaltosen museossa.

STEAM TURKU

STEAM Turku on varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen yhdistävä tie- ja teknologiapolku, joka tarjoaa eri-ikäisille lapsille ja nuorille väylän tieteen ja teknologian maailmaan. STEAM Turun tavoitteena on lisätä luonnontieteiden ja tekniikan alojen vetovoimaa Lounais-Suomessa sekä kasvattaa lapsista ja nuorista maailman suurimpien haasteiden ratkaisijoita. STEAM tulee sanoista Science, Technology, Engineering, Arts and Mathematics. Lue lisää: turku.fi/STEAM.

Omat vahvuudet esiin STEAM-pedagogiikan avulla

Teksti Anne Peltola Kuvat Pekka Pöyhtäri ja Matti Ahola

STEAM kannustaa luovaan ajatteluun. Oululaisessa Hintan alakoulussa STEAM-pedagogiikan painopiste on design- eli muotoilukasvatuksessa.

Koulun oma makerspace-tila Koklaamo on tärkeä oppimisympäristö ensimmäisestä luokasta alkaen. "STEAM soveltuu mihin tahansa oppiaineeseen. Se on yksi tapa toteuttaa opetusta – vain mielikuvitus on rajana", kertovat Hintan koulun opettajat Marjo Vallo ja Piia Sirviö.

"STEAM-pedagogiikan avulla vahvistamme oppilaidemme ongelmanratkaisutaitoja, kannustamme heitä luovaan ajatteluun ja tekemiseen sekä rohkaisemme pitkäjänteiseen työskentelyyn", täydentää koulun rehtori Matti Ahola.

Koulun panostus design-osaamiseen johti myös oman Hintta Design -verkkokaupan avaamiseen syksyllä 2020. Kaupan pyörittäminen on osa alakoulun oppilaiden arkea. Kaupassa myydään oppilaiden itse suunnittelemaa ja valmistamia koruja. Oppilaat huolehtivat myös tilausten vastaanottamisesta ja postituksesta.

"Kauppa on lisännyt myös koulun ja oppilaiden vanhempien välistä yhteistyötä. Kaupan virallisena yrittäjänä toimii koulun vanhempainyhdistys, mutta kauppa ylläpitävät koulumme oppilaat. Myynnistä saatavat tuotot käytetään suoraan koulun oppilaiden hyvinvointiin, kuten retkitoimintaan", rehtori jatkaa.

Yrittäjyys ja työelämätaidot kuuluvat myös yhtenä tärkeänä osana nykyiseen opetussuunnitelmaan.

Verkkokauppaa pyörittämällä oppilaat pääsevät tutustumaan yrittäjyyteen käytännön kautta. Innostus yhteiseen tekemiseen näkyy koulussa kaikilla luokka-asteilla.

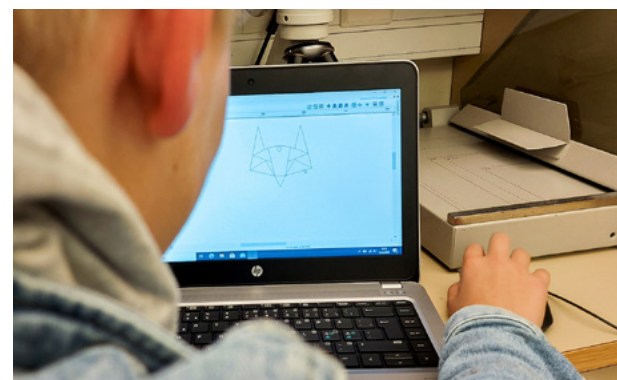
"Innostus on käsin kosketeltavissa, kun ekaluokkalaiset suunnittelevat ryhmätyönä omaa ikikukkaa verkkokaupan mallistoon. Välillä me opettajat koemme helmihetkiä, kun takarivin rasavilli oppilas innostuu yrittäjyydestä ja saa sitä kautta uutta puhtia koulunkäyntiä kohtaan", kertoo Hintan koululla yrittäjyyttä opettava Pekka Pöyhtäri.

STEAM IN OULU

Oulussa kehitetyn STEAM-opinpolun neljä osa-aluetta ovat askartelu ja rakentelu, tutkiminen ja innovointi, koodaus ja ohjelmointi sekä digitaalinen valmistaminen. STEAM-pedagogiikka käyttää tekniikkaa, luonnontieteitä ja taidetta lähestymistapoina oppilaiden itseohjautuvuuden, vuorovaikutustaitojen ja kriittisen ajattelun opettamiseen. Tavoitteena on kasvattaa sinnikkäitä, vastuuntuntoisia, yhteistyökykyisiä ja rohkeita ongelmanratkaisijoita. STEAM in Oulu -verkostoon kuuluu yli 30 peruskoulua ja useita varhaiskasvatuksen yksiköjä.

Lue lisää: steaminoulu.fi.

Ideasta lopputuotteeksi.

Yrityskylä Alakoulussa toimitaan päivän ajan valitsemassaan ammatissa. Kuvat Turun Yrityskylästä.

Yrityskylässä opitaan taloudesta ja elämästä

Teksti Anna Työrinoja Kuvat Iiro Rautiainen ja Anna Työrinoja

Yrityskylä on kuudes- ja yhdeksäsluokkaisille suunnattu oppimiskokonaisuus, joka opettaa nuorille työelämän, kansalaisuuden ja talouden tärkeitä taitoja.

Yrityskylä Alakoulu on pienisyhteiskunta, jossa kuudesluokkaiset työskentelevät valitsemassaan ammatissa päivän ajan. Ennen Yrityskyläpäivää koulussa opetellaan muun muassa työnhakua ja muita työhön liittyviä taitoja.

Yrityskylä Yläkoulu on yhdeksäsluokkaisille suunnattu peli-areena, jossa yrityksen johtoryhmistä muodostuneet tiimit kilpailevat globaaleilla markkinoilla myyden omaa tuotettaan. Myyntituloksen lisäksi voittajan määrää yrityksen maine ja vastuullisuus.

Kaikki Vantaan peruskoulujen kutoset ja ysit käyvät lukuvuoden aikana Yrityskylässä osana Vantaan yrittäjyyskasvatuksen polkua. Yrittäjyyskasvatuksen polkuun kuuluu perusopetuksessa myös muun muassa Nuori yrittäjyys ry:n ohjelma Meidän yhteiskuntamme kaikille neljäsluokkaisille ja oppilaanohjauksen teemoja 6.–9.-luokkaisille.

Yrityskylätoimintaa on 11 alueella yli 200 kunnassa mukaan lukien Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Turussa, Tampereella ja Oulussa. Yrityskylä aloitti toimintansa vuonna 2010.

Vantaan Ruusuvuoren koulun historian ja yhteiskuntaopin opettaja **Kaisa Honkakoski** on käynyt yhdeksäsluokkalaisten kanssa Yrityskylässä jo monta vuotta. Koulu on osallistunut myös muun muassa Yrityskylän vastuullisuussisältöjen kehittämiseen oppilaiden kanssa.

”Yrityskylässä oppilaat pääsevät testaamaan, miltä tuntuu olla oikeasti paineen alla. Täällä koulumenestys ei näy, vaan erilaiset vahvuudet nousevat esiin. Esimerkiksi riskinottokyvyllä ja neuvottelutaidoilla pärjää Yrityskylä Yläkoulussa parhaiten”, opettaja kertoo.

”Ne jotka tekevät parhaiten yhteistyötä yleensä voittavat”, Honkakoski jatkaa.

Yrityskyläpäivän aikana oppii paljon, ja lopuksi kuulee usein hihkaisun ”Ensi kerralla me oltaisiin voitettu!”

KESTÄVÄ ELÄMÄNTAPA – TULEVAISUUSTAITOJA OPITAAN MATKALLA AIKUISUUTEEN

”Sinun tulee olla se muutos, jonka haluat nähdä maailmassa.” - Gandhi

Tampereen perusopetuksessa mietimme yhdessä, mitä ovat ne taidot, joita tulevaisuuden muuttuvassa maailmassa tarvitaan. Siksi jokaisella koululla on Kestävä tulevaisuus -suunnitelma, jossa on mietittynä kestävä elämäntapa ja tulevaisuustaitoja edistäviä toimia.

Oppilaiden kanssa pohditaan ja tutkitaan muun muassa luonnon monimuotoisuutta, kasvisruoan merkitystä, lapsen oikeuksia, kiusaamattomuutta ja rasmin torjuntaa, kieliä ja kulttuureita sekä yhteistyötä yli rajojen. Keskiössä ovat oppilaiden osallisuus, toimijuus ja aktiivinen kansalaisuus.

Tampereella tämän työn taustalla on se, millaisia toivottavia tulevaisuuksia haluamme rakentaa ja ne mahdollisuudet, miten tulevaisuuteen ja kestävämpään elämäntapaan voimme vaikuttaa.

Tulevaisuutta ei ole, vaan se tehdään – yhdessä!

Älä päästä pallosta irti on Tampereella järjestetyn julistekilpailun voittaja. Julisteen on tehnyt Sofia Joutila.

KOULUVALMENTAJA KUUNTELEE JA KOHTAA OPPILAITA

Helsingissä on viime vuosina kokeiltu uudenlaista kouluvalmentajan toimenkuvaa. Toimintamallin pilotointi alkoi vuoden 2019 alussa kymmenessä koulussa osana lasten ja nuorten syrjäytymistä ehkäisevää Mukana-ohjelmaa. Lukuvuonna 2020–2021 kokeilu laajeni kymmeneen muuhun kouluun.

Kouluvalmentaja kuuntelee ja kohtaa oppilaita, ehkäisee kiusaamista, edistää hyvää ryhmähenkeä sekä kehittää koulun kerho- ja harrastustoimintaa. Työn tavoitteita ovat esimerkiksi syrjäytymisen ehkäiseminen, kodin ja koulun yhteistyön tukeminen sekä oppilaan ohjaaminen tarvittaessa sopivien palveluiden piiriin. Yhdessä opetellaan myös tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä itseilmaisua.

Kokemukset kokeilusta ovat olleet positiivisia. Toimintamallia arvioitiin syksyllä 2020, jolloin 90 prosenttia koulujen henkilökunnasta kertoi kouluvalmentajan työstä olleen oppilaille hyötyä. Oppilaista yli 70 prosenttia oli tyytyväisiä kouluvalmentajan toimintaan. Oppilaat kertoivat saaneensa kouluvalmentajalta apua koulutyöhön, kiusaamiseen, riitojen selvittelyyn, henkilökohtaisiin huoliin ja yksinäisyyteen.

Kouluvalmentajatoimintaa jatkokehitetään elokuusta 2021 alkaen osana Opetus- ja kulttuuriministeriön Oikeus oppia -ohjelmaa vuoden 2022 loppuun asti.

Kuva Sami Lievonen

KASVATETAAN TULEVAISUUDEN TEKIJÖITÄ

”Kaksi asiaa ei maailmasta koskaan katoa: riitely ja sairastaminen. Niin että jos mietit, mitä haluat isona tehdä, valitse jompikumpi. Lääkäri tai juristi. Siinä on varma ja hyvä ammatti.” Näin sanoi eräs vanhempi herrasmies ystävälleni, kun he keskustelivat tulevaisuudesta ja urapoluista. Neuvoon on helppo yhtyä, onhan se loogisen tuntuinen. Kuka vanhempi ei haluaisi lapselleen varmaa ammattia?

Neuvo on silti auttamattomasti pielessä. Tekoälyn ennustetaan vievän työtä nimenomaan lääkäreiltä ja juristeilta – niin kuin se on jo eri puolilla maailmaa tehnytkin. Työ, jonka ei pitänyt kadota, saattaa kadota.

Onko käymässä niin, että vanhemmilla on selvä käsitys niin sanotuista hyvistä ammanteista, mutta he eivät ota huomioon teknologian kehittymistä ja maailman muuttumista? Ohjaammeko lapsia tiettyihin ammatteihin väärin perustein? Kasvatammeko menneisyyden menestyjien sukupolvea?

Tulevaisuuden ammatteja ei tunne kukaan. Lapset elävät kuitenkin hyvin erilaisen elämän kuin vanhempansa. Se, mikä ennen toimi vanhemmille, voi olla taakka lapsille. Varmoja ammatteja ei enää ole.

Jospa ammattien sijaan lähtisimme vaatetuksesta, työympäristöstä ja taidoista? Töitä voi tehdä haalarissa, puvussa, verkkareissa, ihmisten kuhinassa tai rikkumattomassa hiljaisuudessa. Mikä näistä sinulle sopisi?

Siirretään katse ammanteista taitoihin, sillä tutkintojen sijaan tulevaisuuden turvaa osaaminen. Oletko hyvä yhdistämään asioita tai saatko muut innostumaan? Kenties olet yhdistäjä tai innostaja. Näetkö olennaisen kirkkaasti tai saatko muut rauhoittumaan kiperissä tilanteissa? Taidat olla kirkastaja tai rauhoittaja. Tällaisia osaajia tarvitaan, vaikka maailma miten muuttuisi.

Emme tiedä, millaisia ammatillaisia tarvitsemme 2040-luvulla. Tiedämme vain, että pulpeteissa istuvat peruskoululaiset ovat heitä. On upeaa tukea peruskoululaisten kasvua taitaviksi tulevaisuuden tekijöiksi, joista meillä ei ole vielä tietoakaan. Kunhan maltamme olla laittamatta heitä liian ahtaisiin muotteihin.

Perttu Pölönen

kirjoittaja on futuristi, tietokirjailija, puhuja ja säveltäjä

TEPPO OPETTAA TYÖELÄMÄTAITOJA

Koulussa opittuja työelämätaitoja tarvitaan koko ajan enemmän.

TEPPO tarkoittaa työelämäpainotteista perusopetusta, jossa oppilaat käyvät työjaksoilla 4–7 viikkoa vuoden aikana. Teppoilua tarvitaan työkokemuksien saamiseen ja oman jutun löytämiseen. Se antaa paljon kokemusta eri ammanteista, ja monilla työpaikoilla pääsee tekemään vastuullisia tehtäviä, jotka lisäävät nuorten rohkeutta ja itseluottamusta.

Olemme päässeet kokeilemaan TEPPO-toiminnassa monia eri ammatteja muun muassa aamiaiskattauksessa Sokos Hotel Flamingossa, harjoittelussa Studio Elitellä, sisäleikkipuisto Hoplopissa ja Forsmanin teetehtaalla. Olemme olleet töissä myös Vantaan kaupungin viestinnässä ja Finanssialan EtäTETissä. Olemme jo näin nuorina saaneet todella paljon työkokemusta eri aloilta ja olemme oppineet paljon siitä, mitä meidän omat vahvuutemme ovat. Koulussa opettajat ja vieraat ovat kertoneet meille omista urapoluistaan. Sekin on tosi tärkeää, että kuulee, miten aikuiset ovat päätyneet erilaisiin ammatteihin.

Koulussa opitut taidot auttavat valmistamaan nuoria työelämään, ja teppoilu valmistaa nuoria työelämään entistä enemmän. Koulussa olemme harjoitelleet muun muassa CV:n ja raporttien tekoa sekä tietokonejärjestelmien käyttöä. Se on todella tärkeää, sillä tulevaisuudessa luultavasti tarvitaan yhä enemmän media- ja digitaitoja. Myös pienestä asti opetetut ryhmätyötaidot ovat auttaneet työelämässä tarvittavissa sosiaalisissa tilanteissa. Samoin kielitaidoista ja oppilaskunnan antamista vastuutehtävistä voi olla hyötyä erilaisissa ammanteissa. Kaikki eri taidot ovat tärkeitä työelämässä, ja on hyvä, että niitä opetetaan jo peruskoulussa. Silloin tulevaisuudessa on paljon helpompi lähteä työelämään.

Tara Kuusinen ja Iina Sormunen

kirjoittajat ovat Vantaan Lehtikuusen koulun työelämäpainotteisen perusopetuksen ysiluokkalaista

Kuva Frida Lönnroos

Portfoliopedagogik passar bra ihop med bland annat handarbetslektioner. På bilden syns eleverna i Hiidenkiven peruskoulu. >

Portfoliopedagogik får eleverna att reflektera över sitt lärande

Text Suvi Uoti Bilder Frida Lönnroos

Hur ska skolan få eleverna att intressera sig för sin egen inläring? Ett sätt är att använda sig av portfoliopedagogik. I portfolion samlar eleven bevis på den egna inläringen och reflekterar över den samt delar eventuellt innehållet även till läraren och vårdnadshavarna.

Med hjälp av portfolion kan eleven bilda sig en uppfattning om vad hen lärt sig och hur inläringen skett. I praktiken består en elektronisk portfolio av olika alster och information om inläringen, som samlas i en digital lärplattform. Beroende på skolan och läraren används oftast Googles eller Microsofts verktyg (Google Classroom, Microsoft Teams) eller någon inlärningsplattform, till exempel Itslearning.

Portfoliopedagogiken är ett konkret exempel på att skolan är i förändring. I portfoliopedagogiken ingår många metoder som är centrala delar av dagens skola, så som självvärdering, reflektion över den egna inläringen, måluppsättning och växelverkan.

Enligt de riksomfattande grunderna för läroplanen bör eleven veta sina egna målsättningar, själv kunna ställa upp mål och vara medveten om det egna lärandet och den egna kunskapen. Portfoliopedagogiken möter detta behov bra.

Lotta Segerman, lärare i klass fem i Santahaminan ala-aste i Helsingfors, känner till fördelarna med portfolioarbetet.

”Mest väsentligt är att eleverna får en uppfattning om de egna kunskaperna. Det är även viktigt att förstå att man inte studerar för lärarens eller föräldrarnas skull. Portfolion bidrar till att eleverna inser detta och hjälper dem att sätta upp mål för den egna inläringen och att bli motiverade.”

Tankefärdigheterna utvecklas då eleven med hjälp av portfolion återvänder till de problemsituationer som uppkommit i skolarbetet. Bland annat problemlösnings- och slutledningsförmågan utvecklas när eleven reflekterar över uppgifterna. Uppfattningen om

de egna styrkorna och svagheter hjälper sedan eleven att känna igen de bästa inläringssätten för en själv.

Portfolion för varje enskilt ämne sammanställs på bästa möjliga sätt. Beroende på ämne kan portfolion bland annat innehålla skriven text, inspelat prat eller videor. I främmande språk kan eleven exempelvis inkludera inspelningar på när hen läser högt, vilket gör det är lätt för läraren att följa med hur inläringen framskrider.

Eleverna i Santahaminan ala-aste är erfarna portfolioanvändare, eftersom portfolion ända från första klass används i alla årskurser och i varje ämne.

Eftersom självvärderingen är en väsentlig del av portfolioarbetet har eleven vanligtvis en rätt så bra uppfattning om hurdana vitsord hen kommer att få.

”Inlärningsprocessen kontrolleras längs med läsåret, men i synnerhet på sammanfattande självvärderingshållplatser som arrangeras tre gånger under läsåret. På dessa hållplatser fördjupar sig eleven bättre i vad som har samlats i portfolion under läsåret”, säger Segerman.

Portfolion ökar även transparensen mellan hem och skola. Med hjälp av portfolion är vårdnadshavarna medvetna om vilken färdighetsnivå eleven befinner sig på.

Enligt Segerman uppskattar vårdnadshavarna att de genom portfolion kan se hur eleven lärt sig saker i skolan.

”Tack vare portfolion har det även hemma varit lättare att ta upp saker gällande skolan till diskussion.”

Välkommen till klass 7B – ser framemot att bli din klassföreståndare

Ett blommigt kort som är adresserat till min son hittas i vår postlåda i början augusti. "Välkommen till klass 7B – ser framemot att bli din klassföreståndare". Hälsningen som är skriven för hand på kortets baksida gör mig glad. Min sons blivande klassföreståndare har bemödat sig att skriva en personlig hälsning till alla nya elever och föräldrar i den nya klassen. Kanske högstadiet ändå inte är så skrämmande trots allt?

Som förälder är det ofta just stadieövergångarna man funderar på. Hur skall det fungera i en ny skola med nya klasskamrater och lärare? Det här lilla kortet fick mig att känna mig glad och med tillförsikt se på framtiden som tonårsförälder. Det skulle nämligen visa sig att hälsningen av klassföreståndaren inte var en tillfällighet.

Termen började och vips hade läraren bjudit ungdomarna och föräldrarna till skolan. Vi tog med oss mat att grilla och stod och språkade kring korven. Ungdomarna hade planerat kvällens upplägg, så efter grillandet var det utelekar och brännboll som gällde. Vi började bli varma i kläderna.

Det här startskottet ledde till en god klassanda i klass 7B och också till att vi blev bekanta med varandra. Det blev ett nätverk som bar oss genom de tre högstadieåren, med allt vad det innebar. Vi upplevde att vi kände varandra, läraren och eleverna.

Exemplet med klass 7B visar att en lärare och en skola medvetet kan välja att kroka arm med föräldrarna. Det sker genom att ta kontakt, kommunicera och uppmana till dialog. Man kan lära känna varandra på många olika sätt, men ett bra sätt är just att skapa informella träffar med låg tröskel för föräldrar att delta i.

Ta tillfället i akt och tacka ja till de inviter skolan gör! Delta i träffar och föräldramöten och var nyfiken på vardagen i skolan. Du kan själv ta initiativ och bli aktiv i föräldraföreningen eller att engagera dig som klassförälder. En trygg och trivsamt skola har också en mobbningsförebyggande funktion, när alla är välkomna och ingen lämnas utanför.

För då barnen går i högre klasser är det inte så att vi föräldrar behövs mindre än tidigare, snarare tvärtom. Då är det dags att ta ett steg närmare, för vi föräldrar kan stöda varandra också då tonårstidens vindar viner.

Maarit Westerén

Westerén är kommunikatör på Förbundet Hem och Skola

Mårtensdals och Kyrkobys skolas rektor **Per Wiander** gläder sig över en aktiv föräldraförening i västra Vanda. Han sitter själv med som skolans representant i föreningen och menar att kontakten är väldigt värdefull för rektorsarbetet. Via föreningen får Wiander intryck och tankar från föräldrarna samtidigt som han kan berätta och svara på frågor om skolans verksamhet. "Det är viktigt med en öppen kommunikationskultur, så att föräldrarna känner att det är tryggt att ta kontakt med skolan", säger Wiander.

Wiander uppskattar att föräldraföreningen också kommer med idéer för föräldramöten. Utgående från föreningens önskan har skolan bjudit in forskare för en workshop och föreläsning om föräldraskap i en digital tid. Under workshopen diskuterades barns och ungas användning av smarttelefoner och sociala medier.

Kulturupplevelser för barn och unga

Text Karolina Lanu Bild Taru Turpeinen

Kulturaktörer i Esbo erbjuder mångsidig kultur av god kvalitet för barn och skolelever inom ramen för kultur- och motionsstigen KULPS. KULPS är Esbo stads plan för kulturpedagogik och idrott och består av tre stigar: kulturstigen, biblioteksstigen och motionsstigen. KULPS är avgiftsfritt för skolorna och ger varje grundskolelev jämlika möjligheter till konst- och idrottsupplevelser under skoldagen. Som lärmiljöer i Esbo fungerar konst- och kulturinstitutioner, idrottsplatser, bibliotek och näromgivningen. Dessutom stärker KULPS-programmet elevernas kunskap om sin hemstad och deras identitet som Esbopor.

På Kulturstigen finns innehåll skapat av ett flertal olika tjänsteproducenter från Esbo eller som är verksamma i Esbo. Bland dem finns museum, teatrar, kulturhus och professionella aktörer inom den grundläggande konstundervisningen. Utbudet består bland annat av föreställningar, guidningar, filmvisningar och olika verkstäder. Till ett besök på kulturstigen hör även för- och/eller efterhandsuppgifter som görs tillsammans i klassrummet eller på förskolan. Andra exempel är ledda verkstäder i samband med den föreställning som ses som kopplar ihop föreställningen med skolarbetet. Småbarnspedagogikens motsvarande kulturstig kallas för Kulturspaning.

Biblioteksstigen bjuder på bland annat läsinspiration och bokprat. Eleverna får bekanta sig med litteratur, prova på informationssökning, delta i författarbesök och skapa själv i bibliotekets verkstäder. På biblioteket kan vi berätta våra egna och förstå andras berättelser. Ett biblioteksbesök med den egna läraren är något som man bär med sig länge. Under coronatiden har man i Esbo erbjudit författarbesök och bokprat på distans för skolklasser. Det har fungerat väl och på så sätt har man försäkrat sig om att eleverna även i undantagstider får ta del av kulturupplevelser och bekanta sig med böckernas värld.

Motionsstigen ger elever möjlighet att få testa olika idrottsgrenar och idrottsställen. Det breda utbudet gör också att elever får chansen att få prova på helt nya idrottsgrenar som annars kanske inte är så lätta att få tillfälle att testa.

KULPS förverkligas som ett samarbete mellan den finska utbildningen, Svenska bildningstjänster, kulturenheten och idrottstjänsterna i Esbo stad. KULPS-utbudet är tillgängligt på webben och lärarna kan boka besöken enligt språk, målgrupp, årskurs och kulturområde.

Inklusion ökar elevernas självförtroende

Text Toni Puurtinen Bilder Jaska Poikonen

Sirkkala skola och Sirkkalabackens skola tog i bruk inklusionsåtgärder som en del av skolans vardag för fyra år sedan. I början ökade lärarnas arbetsbörda men nu skulle de inte gå tillbaka till det gamla.

I Sirkkala skola pågår en helt vanlig skoldag. Läraren **Jaana Kivikoski** speglar uppgifter på vitduken med en dokumentkamera och ber om svaret till en matematikuppgift. Snabbt hörs det rätta svaret.

Efter ett tag delar Jaana och specialklassläraren **Salla Multisilta** in eleverna i smågrupper och arbetet fortsätter. För en del av eleverna löper arbetet smidigt, medan en del behöver hjälp.

Sirkkala skola och Sirkkalabackens skola, som fungerar i anknytning till Sirkkala skola, är exempel på inklusiva skolor, där elever som får särskilt stöd deltar i skolarbetet i grupper i den allmänna undervisningen. Elevernas behov av särskilt stöd varierar och grundar sig på allt från svag syn till autism och

ADD. De får i båda klasserna hjälp av en klasslärare, skolgångsbiträden samt en gemensam speciallärare.

Inklusionsåtgärderna togs i bruk i sin fulla kapacitet för fyra år sedan. Rektor **Elise "Ellu" Kurtén** i Sirkkala skola och Sirkkalabackens föreståndare **Johanna Lindfors** berättar att elevernas lärande och välbefinnande först och främst påverkade beslutet.

"I och med övergången till en inklusiv skola har eleverna som får särskilt stöd fått bättre kamratrelationer och de är allmänt mycket mer nöjda med den nuvarande situationen", berättar Lindfors.

Inklusion är framför allt samarbete. Jaana och Salla sköter alla undervisningssituationer tillsammans,

”från er skola kommer så toleranta och godhjärtade elever”

likaså planeringen

och förberedandet av undervisningen. Samarbetet är så intensivt att de numera i Sirkkala skola betraktas som en egen liten enhet som kallas Jalla.

I den allmänna undervisningen blir eleverna som får särskilt stödana med att människor kommer och går runt omkring dem. Det stödjer eleverna i övergången från årskurs 6 till år 7–9.

Inklusionen gynnar också eleverna i den allmänna undervisningen.

”En lärare kommenterade att 'från er skola kommer så toleranta och godhjärtade elever'. Här får eleverna se och lära sig förstå mångfald i ung ålder”, berättar läraren **Lotta Svartsjö**.

Inklusionen kan föra med sig mycket positiva saker, men endast om den genomförs på rätt sätt. Kurtén och Lindfors påminner om att stödet måste följa med då elever som får särskilt stöd flyttas till den allmän-

na undervisningen. Därför kan kommunerna inte använda inklusion som en sparåtgärd.

Det mest förekommande orosmomentet beträffande inklusionen anknyter till elevernas arbetsro, eller snarare bristen på arbetsro. Kurtén anser att inklusion lämpar sig väl för största delen av eleverna men inte riktigt alla.

”Man måste vara ärlig och fundera på om den allmänna undervisningen passar eleven. En elev som får särskilt stöd och som deltar i den allmänna undervisningen kan också ibland behöva arbetsro. Då får hen byta plats och göra sina uppgifter på ett annat ställe en stund. Det förbättrar allas arbetsro.”

Enligt Kurtén och Lindfors ökade inklusionen i början lärarnas arbetsbörda. Inom fyra år har praxisen i Sirkkala dock finlipats och är numera så fungerande att skolornas lärare inte mera skulle gå tillbaka till hur det var tidigare.

Skolorna satsar allt mer på elevernas sociala och emotionella färdigheter

Text Isabella Mattsson Bilder Frida Lönnroos

I Grundskolan Norsen i Helsingfors arbetar lärarna systematiskt med att utveckla elevernas emotionella och sociala färdigheter. Undervisningen ger alla elever verktyg att tala om känslor, också de som är ovana att göra det.

Det är onsdag förmiddag och klassläraren **Emilia Packalén** har precis inlett veckans lektion i sociala och emotionella färdigheter med sina femteklassare.

Som vanligt får eleverna börja med att välja ett så kallat fiiliskort, som beskriver hur de mår just i dag.

En elev berättar att hen tidigare under dagen var nervös över att inte klara ett historieprov och visar upp ett kort med en man som river sig i håret.

”Men det var jättelätt så efter provet blev jag glad”, säger hen, och visar upp ett nytt kort med en glad figur.

I snart ett års tid har Emilia Packalén och hennes elever jobbat med sociala och emotionella färdigheter. Arbetet är mobbningsförebyggande och enligt Packalén går det att se en klar förändring i elevernas beteende.

”Jag märker en stor skillnad jämfört med när vi började. Eleverna förstår att alla måste få säga sin sak och vi har blivit av med beteendet där man skrattar åt andras svar eller på något annat sätt kommenterar

det som de andra säger. De har blivit bättre på att lyssna på varandra”, säger hon.

I Grundskolan Norsen började lärarna för två år sedan jobba mer systematiskt med sociala och emotionella färdigheter. Skolan utgår från färdiga program som lärarna kan använda sig av.

Emilia Packalén planerar sina lektioner tillsammans med Grundskolan Norsens skolcoach. Varje lektion inleds med fiiliskort. Därefter följer övningar, exempelvis i form av lek eller pyssel. En central del av lektionerna är att eleverna diskuterar och lyssnar på varandra.

”Man märker att vissa barn är hemskt ovana att prata om känslor och att sätta in sig i någon annans situation. Under våra lektioner får de öva på att det som känns okej för mig kanske inte är okej för någon annan.”

Hon säger att det är viktigt att lektionerna hålls regelbundet, för att det ska kunna bli en vana för eleverna att prata om känslor och svårare ämnen.

”Det här är program som alla mår bra av. Som vuxen lär man sig också väldigt mycket av och om sina elever under lektionerna. Att känna sin klass och hur de fungerar är något man har nytta av i all undervisning”, säger Packalén.

I Alberga har läsåret inletts i en tvåspråkig skolbyggnad

Text Karolina Lanu Bild Tarmo Ylhävuori

Elever och personal i Alberga skola har inlett skolarbetet i nya lokaler i Esbo. Skolcentret, som kallas för Monikko, inhyser finsk- och svenskspråkigt daghem, förskola och skola. Redan långt innan flytten konkretiserades har man tagit fasta på skapandet av en gemensam verksamhetskultur. Med tanke på att Monikko är den första tvåspråkiga skolbyggnaden i Esbo har man även lyft fram betydelsen av att det svenska syns och hörs i lärmiljön.

Skolcentret Monikko består av Alberga skola, Alberga daghem och förskola, Leppävaaran koulu och Monikon päiväkoti. Monikko kommer även att användas i hobby- och fritidssyfte under kvällar och veckoslut. Undervisningen i respektive skola sker på skolans eget språk och alla aktörer har fortsättningsvis egna utrymmen i skolcentret.

Personalen har fäst särskild uppmärksamhet vid att stöda barnens språkliga identitet och svenskspråkiga kultur i den nya lärmiljön. I de nya lokalerna har bemötandet av barn i olika språkgrupper en viktig roll: både svensk- och finskspråkig personal har beredskap att hjälpa till i de gemensamma utrymmena.

Planeringen inför flytten till nya lokaler i Monikko har pågått under flera års tid. Samarbetet mellan de svenska och de finska enheterna har fungerat smidigt och öppet: en gemensam värdegrund har skapats för

det fortsatta arbetet i gemensamma lokaler.

På motsvarande sätt är samarbetet mellan den svenskspråkiga småbarnspedagogiken och undervisningen fortsättningsvis en självklar del av verksamheten inom Svenska bildningstjänster i Esbo stad, som betonar livslångt lärande och en känsla av sammanhang.

Respektfull växelverkan och jämlikhet utgör en grund för samarbetet. Att skapa en gemensam verksamhetskultur är väsentligt då flera aktörer delar på samma lokaler. Monikko ska vara en hemtrevlig uppväxt- och lärmiljö, konstateras det i visionen.

Dessutom är det viktigt att tillsammans med barnen i positiv anda reflektera över förändringen som flytten innebär – både hemma och på daghemmet eller i skolan. En gemensam vision fungerar som stöd även i detta arbete. Eleverna har deltagit under både utvecklings- och byggskedet bland annat genom att ge namnförslag och måla skyddsstaketet runt byggsplatsen.

Svenska bildningstjänster arbetar med småbarnspedagogik, utbildning, kultur- och ungdomsverksamhet samt Esbo Arbis på svenska i Esbo.

En utmärkt sprängbräda för fortsatta studier

Text Isa Hudd Bild Jaska Poikonen

Det är spännande tider för St:Olofsskolans niondeklassare **Emma Hellman** och **William Malkamäki**. Liksom otaliga andra jämnåriga väntar de, i skrivande stund, på antagningsresultaten från vårens gemensamma ansökan till andra stadiet (GEA). Hellmans första val är Åbo yrkesinstituts finskspråkiga närvårdarlinje, Malkamäkis Katedralskolan i Åbo.

Att välja väg efter grundskolan är ett stort beslut, där studiehandledningen spelar en viktig roll. Studiehandledaren **Kim Johansson**, berättar att niorna vanligtvis, läs i pandemifria tider, gör många studiebesök till andra stadiets läroinrättningar. Utflykterna till bland annat Katedralskolan, Åbo yrkesinstitut och Axxell, brukar vara mycket uppskattade. En del elever har därutöver självständigt bekantat sig med utbildningar som inte besökts i grupp.

"Studiebesöken ger eleverna en uppfattning om studierna, chans att ställa frågor och känna på stämningarna. Lyckligtvis har utbildningarnas representanter, trots coronan, kunnat besöka niornas lektioner i St:Olofsskolan precis som vanligt", berättar han.

Det var på ett sådant tillfälle, då Åbo yrkesinstitut presenterade Social- och hälsovårdsområdet med inriktning på barn, som Hellman gjorde sitt val.

"Jag har alltid velat arbeta med barn. Då "TAI" presenterade sin närvårdarlinje, som dessutom kan

kombineras med idrottsakademin, föll allt på plats för mig", beskriver hon.

Skolan hade en avgörande inverkan på Hellmans GEA-beslut, medan Malkamäki understryker hemmets roll i sin beslutsprocess. Båda poängterar vikten av att bolla tankar med vuxna, särskilt om studiemotivationen svajar.

Johansson betonar att både elever och vårdnadshavare bör ta del av informationsflödet. "Normala läsår" hålls föräldramöten för att säkerställa hemmens delaktighet, vilket nu skett enbart på distans.

"Distansträffar och uteblivna studiebesök innebär att allt upplevts mer abstrakt än vanligt, vilket försvårat beslutsfattandet för vissa", säger Johansson.

Hellman och Malkamäki upplever ändå att tillgången på information, stöd och hjälp varit tillräcklig. Handledningen inför GEA skedde genom individuella samtal, eller diskussion i smågrupper. Därutöver fanns det obegränsad tillgång till individuella träffar.

Pandemin har försvårat mycket, men Johansson påpekar på skämtsamt allvar något positivt:

"Nu om någonsin har eleverna tränat på de praktiska it-kunskaper som framtidens arbets- och studieliv kräver. De besitter synnerligen goda färdigheter i distansmötesdeltagande, skärmdelande, filbfogande och länkskickande."

Utmaning, uthållighet och engagemang håller lärandet vid liv

Text Andrea Kortman Bild Sami Lievonen

Mångsidiga kompetenser stöder elever i att lära sig och utvecklas i en ständigt föränderlig värld. Exempelvis förmågan att tänka och lära sig, digitala färdigheter och multilitteracitet är centrala delar som främjas i alla ämnen.

I Vandas svenskspråkiga skolor och gymnasiet har man sedan 2018 jobbat med ett projekt som går under namnet Challenging learning – att utmana lärandet.

Challenging learning handlar om att stöda elever i djuplärande, det vill säga att skapa en förståelse för saker i stället för att lära sig lösryckt fakta utantill. Den sociala och aktiva aspekten är central: man övar sig på att samarbeta, formulera egna argument och lyssna på andra. En konkret sak som lärarna implementerat i sin undervisning är att medvetandegöra eleverna om sitt lärande genom att lägga ord på det:

"Vi talar om vad som är målet med lektionen. Det kan vara att samarbeta, lyssna eller att motivera", berättar klassläraren **Emilia Lindqvist** från Dickursby skola.

Att öva på sin uthållighet och att utveckla en inre motivation är också viktigt. Lärande kräver tålamod och att man fortsätter försöka även när det känns svårt.

Vi jobbar med att vara uthålliga och planera och fundera framåt. Vi märker att den inre motivationen, det vill säga iveren att lära sig hos barn i de lägre klasserna, snabbt ger vika för yttre motivationsfakto-

rer som vitsord eller pengar. När eleverna tar ansvar för sitt eget lärande och håller det levande, är de mer motiverade, förklarar klasslärare **Pernilla Lindström** från Dickursby skola.

Eleverna får till exempel välja sina läxor själva utgående från huruvida de vill låta hjärnan vila eller jumpa den. De flesta eleverna väljer de svåraste uppgifterna och vill försöka även om det inte är lätt.

Pedagogiken bakom Challenging learning syns också i hur man jobbar med övriga kompetenser, som till exempel multilitteracitet. Med multilitteracitet menas förmågan att kunna skapa, tolka och analysera olika typer av innehåll.

Mårtensdals och Kyrkoby skolas rektor **Per Wiander** berättar att man övar på multilitteracitet genomgående i alla ämnen. Genom att bekanta sig med olika slags texttyper, bilder, ljud och annat material kommer man djupare in på ämnet och man får jobba med alla sina sinnen. Man analyserar vad som står mellan raderna, ifall det finns en bakomliggande tanke och vad syftet varit. Eleverna jobbar både självständigt och i grupp, för att komma åt följande nivå:

"Det handlar om att lära sig att lära och att lära sig att tänka kritiskt. Det är viktigt att vi stöder eleverna i att sätta igång en djupare tankeverksamhet och funderar kring vad som är rimligt, logiskt, finns det ett rätt och ett fel svar eller inte, och varför? Vi jobbar mycket med att eleverna är engagerade i processen", säger Wiander.

على

ما هي الأمور التي تؤثرُ بالأكثر في رأيك على الاستمتاع بالمدرسة.

الأصدقاء طبعاً. والمدرّسين والمدرّسات، وخاصة أولئك الذين يتكلّمون اللغة العربية، أي مدرّس(ة) اللغة الأم والمرشد(ة) المتعدّد(ة) اللّغات. أحب أيضاً الدراسة، بالأخص مادة التاريخ. إنها المادة المفضلة لدي.

ما الذي برأيك يجعل من دراسة اللغة الأم أمراً ضرورياً؟

كي لا أنساها أبداً. أتعلّم وأفهم بشكل أفضل بلغتي الأم، الأمر الذي يدعم دراستي بصورة عامة.

ما هي المهارات التي تكتسبها في المدرسة والتي سوف تستفيد منها على الأكثر في المستقبل؟

على سبيل المثال، يتعلّم المرء الكثير من المهارات في الرياضيات في حال أراد العمل في مجال التجارة على سبيل المثال. تساعد مادة التاريخ في الاطلاع على كيفية تأثير الأحداث الماضية على الوقت الحاضر. لقد تعلّمت في درس الإسلام الكثير عن الديانات الأخرى.

نحو حياة الشخص البالغ

النص: توني بووتنين الصورة: ياسكا بويكونين

حصص التوجيه الدراسي تُحضّر طلاب المدرسة الإعدادية لتقديم المشترك للطلّبات واختيار المهنة.

يشارك طلاب الصف التاسع في التقديم المشترك للطلّبات للربيع. فهي عبارة عن منظومة لتقديم الطلّبات متاحة على مستوى الدولة كلها، حيث يقوم الطلاب من خلالها بالتقدم بالطلب للتعليم المهني أو للمدرسة الثانوية أو للتعليم التحضيري بشكل مُركّز.

تقدم **لوكاس بورا** الذي يدرس في مدرسة توييلوس بالطلب من خلال التقديم المشترك للطلّبات لدراسة تكنولوجيا الآلات والإنتاج. كان الاختيار واضحاً بالنسبة له، لأنه تعرف على المجال من خلال عمل والده وكذلك من خلال فترة التعرف على حياة العمل.

«قمت بقضاء الكثير من الوقت خلال فترة أسبوع مع المهندسين وهكذا اطلعت على المجال»، هذا ما قاله بورا.

تقدمت **صوفيا بويرتو-ليشتينبيرق** بالطلب للمدرسة الثانوية الكلاسيكية لتوركو في مجال التعبير والعرض، وكذلك للمدارس الثانوية الأخرى في المنطقة.

«لم يولد أي من والدي في فنلندا ولم يدرس في المدرسة الثانوية، ولكن أختي تدرس في المدرسة الثانوية. كان من الواضح أنني سأذهب للدراسة فيها أيضاً. لقد لاحظت أثناء فترة الصف التاسع، أنني أريد أن أدرس لأصبح محامية أو شيء متعلق بذلك.»

يستعد الطلاب للتقدم بالطلب من خلال التقديم المشترك للطلّبات طوال فترة المدرسة الإعدادية تقريباً. معظم الدراسة تتم من خلال حصص التوجيه الدراسي، ولكن يتم تداول الموضوع أيضاً من خلال المواد الدراسية الأخرى.

مواضيع التوجيه الدراسي في الصف السابع هي المعرفة الذاتية وكذلك تعلم مهارات كيفية التعلم. التعرف على اختيار المهنة واختبار التعليم يبدأ في الصف الثامن.

«نتعمق في الصف التاسع بقدر أكثر، ونذهب للتعرف على مختلف المؤسسات التعليمية. كما أن فترات التعرف على حياة العمل مهمة بالنسبة للشباب والشابات، حيث أنه بإمكانهم من خلالها الاطلاع على عالم الكبار»، هذا ما قالته مرشدة التعليم **ميا هاباساري**.

لقد حصل بورا وبويرتو-ليشتينبيرق على معلومات كافية عن المدارس الثانوية وعن مؤسسات التعليم المهني.

«كما أنه كانت التجارب والاهتمامات الشخصية أيضاً مفيدة بخصوص الاختيار»، هذا ما قاله بورا

من وجهة نظر بويرتو-ليشتينبيرق أنه بالرغم من ذلك من الممكن أثناء الحصص التركيز بقدر أكثر على الخطوط الكبيرة.

«من الممكن الحديث أثناء الحصص الدراسية عما أريد أن أفعله في المستقبل، وليس فقط عن المكان الذي أريد أن أدرس فيه.»

كثير من الشباب لا يعرفون ما هي الدراسة أو العمل الذي يرغبون به. تحث هاباساري الشباب حينئذ على التعرف على معالم القوة لديهم وعلى مجالات اهتمامهم.

«الحوارات التوجيهية الشخصية والحصول على المعلومات عن مختلف المهن وعن مختلف خيارات الدراسة تساعد الشاب/الشابة على التفكير في إمكانياته المستقبلية.»

كما أنه بإمكان الوالدين دعم الشاب/الشابة في البيت بعدة طرق. من وجهة نظر هاباساري أن الأهم هو الحديث مع الشاب/الشابة وكذلك الحضور أثناء الحياة اليومية المدرسية.

«من المهم أن يُساعد الوالد/الوالدة الطفل على مواصلة المواظبة على الدوام المدرسي وتأدية الواجبات المنزلية. عندما تسير الدراسة بشكل جيد، يكون من الأسهل على الشاب/الشابة العثور على نواحي اهتماماته الشخصية»، هذا ما قالته هاباساري.

أربع حقائق عن المدرسة الابتدائية الفنلندية

في فنلندا، يتمتع كل فرد بنفس الفرص للنمو والتعلم. تتبع جميع المدارس مبادئ نفس المنهج الوطني، والمدرسة الابتدائية مجانية للجميع. دعونا نلقي نظرة فاحصة:

1. **التعليم الإلزامي** لكل فرد الحق في التعليم، ولكن أيضاً واجب إكمال المدرسة الابتدائية. تقع مسؤولية تعليم الأطفال على عاتق الأوصياء.

2. **المعلمين** في المدرسة الابتدائية، يتم تدريس معظم المواد من قبل مدرس فصل خاص. في المدرسة الثانوية، يقوم مدرس المادة بتدريس المواد التي يتخصص فيها. جميع المدرسين محترفين مدربين تدريباً عالياً. يعمل متخصصو التعليم الآخرون أيضاً في الصفوف الدراسية لدعم الطلاب.

3. **اليوم الدراسي** خلال اليوم الدراسي، يتم دراسة مواد مختلفة حسب جدول الدروس. هناك فواصل بين الدروس، أي فترات راحة. خلال النهار، يتم تقديم وجبات مدرسية مجانية لكل طالب.

4. **التقييم** يقوم المعلمون بتقييم تعلم الأطفال وعملهم. لا يتم مقارنة الطلاب ببعضهم البعض، ولكن الغرض هو التشجيع والدعم.

بعد المدرسة الابتدائية، يتقدم الطالب للحصول على التعليم المهني أو المدرسة الثانوية أو التعليم الإعدادي. كل من يذهب إلى المدرسة الابتدائية لديه القدرة على استمرار الدراسة والحياة بعد الدراسة.

Täiskasvanuelu poole

Tekst Toni Puurtinen Foto Jaska Poikonen

Kutsenõustamistunnid valmistavad ülaastme õpilasi ette ühisvastuvõtuks ja elukutse valikuks.

Üheksandate klasside õpilased osalevad kevaditi ühisvastuvõtul. Tegemist on riikliku vastuvõtusüsteemiga, mille kaudu õpilased taotlevad tsentraliseeritult kohta kutsekoolis, gümnaasiumis või etteõppes.

Topeliuse koolis õppiv **Lucas Bura** taotles ühisvastuvõtul masina- ja tootmistehnika õppekohta. Valik oli selge, sest ta oli tutvunud valdkonnaga isa töö kaudu ning TET- ehk tööeluga tutvumise perioodil.

„Veetsin TET-is palju aega inseneride seltsis ja tutvusin alaga,“ räägib Bura.

Sofie Puerto-Lichtenberg taotles õppekohta Turu klassikalise gümnaasiumi väljendusoskuse süvaõppes ja piirkonna muudes gümnaasiumites.

„Kumbki minu vanematest ei ole Soomes sündinud ega siin gümnaasiumis õppinud, aga mu õde käib gümnaasiumis. Oli täiesti selge, et sinna lähen minagi. Üheksanda klassi jooksul sain aru, et tahan õppida advokaadiks või midagi sellega seonduvat.“

Õpilased valmistuvad ühisvastuvõtuks pea kogu ülaastme õpingute jooksul. Enamik sellesisulisest õppest toimub kutsenõustamistundides, ent teemat käsitletakse ka teistes õppeainetes.

Seitsmendas klassis on kutsenõustamise teemad eneseteadvus ja õppima õppimise oskused. Elukutse valiku ja õpivõimalustega tutvumine

algab kaheksandas klassis.

„Üheksandas klassis süvendame neid veelgi ja käime eri õppeasutustega tutvumas. Ka TET-perioodid on noorte jaoks olulised, sest nende kaudu pääsevad nad täiskasvanute maailma piiluma,“ selgitab kutsenõustaja **Mia Haapasaari**.

Bura ja Puerto-Lichtenberg on saanud nii gümnaasiumide kui ka kutseõppeasutuste kohta piisavalt teavet.

„Valiku tegemisel oli kasu ka oma kogemustest ja huvialadest,“ ütleb Bura.

Puerto-Lichtenbergi arvates võiks tundides keskenduda teemale senisest veelgi kõikehõlmavamalt.

„Tundides võiks rääkida rohkem sellest, mida ma tulevikus teha tahan, mitte ainult sellest, kus ma tahan õppida.“

Mõni noor ei tea, mida ta tahab õppida või millist tööd teha. Haapasaari ergutab sel juhul noort oma tugevuste ja huvialade peale mõtlema.

„Personaalsed vestlused, teabe hankimine eri elukutsete ja õpivõimaluste kohta aitavad noorel edasisi võimalusi kaaluda.“

Ka vanemad saavad noorele kodus mitmel moel toeks olla. Haapasaari arvates on kõige tähtsam noorega vestelda ja teda kooli argielus toetada.

„Vanem peab aitama lapsel kooliskäimisest ja koduste ülesannete tegemisest kinni pidada. Kui õpingud sujuvad, on noorel lihtsam oma huve välja selgitada,“ räägib Haapasaari.

Jan Järss

Milline on sinu meelest hea õppetund?

Minu arvates on hea õppetund see, kus õpitakse ja õpetatakse palju.

Kuidas sa õpid koolis kõige paremini?

Mina õpin kõige paremini, kui minule seletatakse ilusti ja selgelt.

Marcus Verte

Mis mõjutab seda, et sul oleks koolis hea olla?

Minu heaolu mõjutavad head sõbrad ja sõbralikud õpetajad.

Miks on sinu meelest emakeele õppimine tähtis?

Enda emakeelt on vaja õppida, sest et sa ei unustaks seda. Emakeelt peab õpetama ka oma lastele, et see jätkuks teistele põlvkondadele.

Neli fakti

Soome põhikooli kohta

Soomes on kõigil võrdsed võimalused kasvada ja õppida. Kõigis koolides järgitakse sama riiklikku õppekava ja põhikool on kõigile tasuta.

- 1. KOOLIKOHUSTUS** Igaühel on õigus saada haridust, kuid ka kohustus põhikool lõpetada. Lapse kooliskäimise eest vastutavad tema hooldajad.
- 2. ÕPETAJAD** Alamastmes õpetab klassiõpetaja mitut õppeainet. Ülaastmes õpetab aineõpetaja neid aineid, millele ta on spetsialiseerunud. Kõik õpetajad on kõrgharidusega spetsialistid. Klassis töötavad õpilaste toena ka muud haridusvaldkonna spetsialistid.
- 3. KOOLIPÄEV** Koolipäeva kestel õpitakse tunniplaani järgi eri õppeaineid. Õppetundide vahel on pausid ehk vahetunnid. Päeva jooksul saavad kõik õpilased tasuta koolitoitu.
- 4. HINDAMINE** Õpetajad hindavad laste õppimist ja töötamist. Õpilasi ei võrrelda omavahel, vaid eesmärk on neid ergutada ja toetada.

Õpilane läheb pärast põhikooli edasi õppima kutsekooli, gümnaasiumi või etteõppesse. Iga põhikoolilõpetaja on valmis edasiõppimiseks ja õpingutejärgseks eluks.

Towards adult life

Text Toni Puurtinen Photo Jaska Poikonen

Guidance counselling prepares pupils in upper stage comprehensive school for the joint application period and career choices.

Ninth-graders participate in the joint application period in the spring. This is a national, centralised application system in which pupils apply to vocational education, upper secondary school or preparatory education.

Lucas Bura, who goes to Topelius school, applied to study mechanical engineering and production technology during the joint application period. The choice was clear, because the field was familiar to him through his father's work and his TET period. TET is a week or two long period where students gain work experience.

"I spent a lot of time with engineers during my TET week and saw what the work was like," Bura says.

Sofie Puerto-Lichtenberg applied to the performing arts and media studies programme at Turku Classical Upper Secondary School as well as other upper secondary schools in the area.

"Neither of my parents were born in Finland or went to upper secondary school, but my sister goes. It was only natural that I would go, too. In ninth grade I realised that I want to become a lawyer or something like that."

Pupils prepare for the joint application period nearly for the entire duration of grades 7 through 9. Information on the application process is mostly provided in guidance counselling classes, but the matter is discussed in other classes as well.

In seventh grade, guidance counselling themes

include getting to know yourself and improving your learning skills. Learning more about career choices and education opportunities starts in eighth grade.

"We take a more in-depth look at these in ninth grade, and we visit educational institutions. TET periods are also very important for young people, because they allow the pupils to experience the world of adults," says Guidance Counsellor **Mia Haapasaari**.

Bura and Puerto-Lichtenberg feel that they have enough information on upper secondary schools and vocational education.

"I also drew on my own experiences and interests when making my choice," Bura says.

According to Puerto-Lichtenberg, classes could focus more on the bigger picture.

"We should talk more about what we want to do in the future, not just where we want to study."

Many young people do not know what they want to study or do for work. In these situations, Haapasaari encourages young people to identify their own strengths and interests.

"Personal guidance sessions and finding information on different professions and study options help young people to weigh their future options."

Parents can also support their children at home in many ways. According to Haapasaari, discussions with young people and showing interest in their school day are important.

"It is important that parents help their children keep up with schoolwork and homework. When studies go well, it is easier to identify personal interests," Haapasaari says.

Hilda Männikkö

How would you describe a good lesson?

In my opinion a good lesson includes writing and working independently or in groups.

Why is it important to learn English?

Learning English is important, because most countries use English, even if you do not understand their national language. It is also important to learn English because English is used in social media and nearly everywhere online. By learning English, you can also meet new people and make new friends from all around the world.

Lyrydia Männikkö

How do you learn best at school?

At school, I learn the best by having a calm and quiet environment. I also learn the best by writing down the things we are learning and taking notes, which help me study later on for tests.

What makes you feel happy at school?

Things that make school enjoyable are friends, nice teachers and lessons, and an overall good school atmosphere where no one feels left out or uncomfortable. Having long enough breaks between lessons also makes the school day enjoyable, as during that time we can just hang out with friends.

Four facts about Finnish Basic Education

In Finland, everyone has equal opportunities to grow and learn. All schools follow the same national curriculum and basic education is free for everyone. Let's take a closer look:

- 1. COMPULSORY EDUCATION** Everyone has the right to education, but also the obligation to complete their basic education. A child's guardians are responsible for ensuring they attend school.
- 2. TEACHERS** In primary schools, the majority of subjects are taught by a dedicated class teacher. In the upper comprehensive school, subject teachers teach the specific subjects they are specialized in. All teachers are highly educated professionals. There are also other education professionals working in classrooms to support students.
- 3. SCHOOL DAYS** Students study a variety of subjects throughout the day, according to their study schedule. There are breaks, or recesses, between lessons. Free school meals are offered to all students during the school day.
- 4. EVALUATION** Teachers evaluate children's learning and work. They do not compare students to one another – the purpose of evaluation is to provide encouragement and support.

After basic education, students apply for vocational education, upper secondary or preparatory education. All students who complete their basic education are prepared for further studies and for life after graduation.

Фото Санны Крук

На пороге взрослой жизни

Текст Тони Пууртинен Фото Яска Пойконен

Занятия по профориентации готовят старшеклассников к использованию централизованной системы поступления в учебные заведения и выбору профессии.

Учащиеся девятых классов весной подают заявления на поступление в учебные заведения через систему Yhteishaku. Yhteishaku – это государственная система, при помощи которой учащиеся централизованно подают заявления на поступление в учреждения профессионального образования, в гимназии и на подготовительное обучение для абитуриентов.

Лукас Бура, который учится в школе им. Топелиуса, собирается изучать механику и производственное оборудование. Для него выбор очевиден, ведь он познакомился с этой специальностью через отца, а также на производственной практике.

«В течение недели производственной практики я провел много времени с инженерами и увидел профессию изнутри», – говорит Бура.

Софи Пуерто-Лихтенберг подала заявление на поступление в классическую гимназию и в другие гимназии региона по направлению «творческое самовыражение».

«Мои родители родились не в Финляндии и не учились в гимназии, а сестра сейчас ходит в гимназию. Было понятно, что и я туда пойду. В девятом классе я осознала, что хочу учиться на адвоката или что-нибудь вроде этого».

Ученики готовятся к поступлению в течение почти всего периода обучения в старшей школе. Основная часть подготовки проходит на занятиях по профориентации, но эта тема рассматривается и в рамках обучения по другим предметам.

В седьмом классе темы профориентации затрагиваются на занятиях по самопознанию, а также учебно-методических занятиях по приобретению навыков учебы. Выбор профессии и построение дальнейшего пути обучения начинается в восьмом классе.

«В седьмом классе на уроках по профориентации затрагиваются темы по самопознанию и приобретению навыков обучения. Производственная практика важна для подростков, поскольку при ее прохождении они могут заглянуть в мир взрослых», – говорит консультант по вопросам обучения Миа Хаапасаари.

Бура и Пуерто-Лихтенберг узнали достаточно много о гимназиях и учебных заведениях профессионального образования.

«Определиться с выбором помог и собственный опыт, и интерес к определенным вещам», – рассказывает Бура.

По мнению Пуерто-Лихтенберг, на уроках можно было бы еще больше сосредоточиться на основных направлениях обучения.

«На уроках можно бы побольше говорить о том, чем я хочу заниматься в будущем, а не только о том, где я хочу учиться».

Многие подростки не знают, где они хотят учиться или работать. Хаапасаари призывает молодых людей в таких случаях задуматься о своих сильных сторонах и о том, что их интересует.

«Личные беседы, получение представления о разных профессиях и вариантах обучения помогают подросткам задуматься о возможностях, которыми они смогут воспользоваться в будущем».

Родители тоже могут поддержать подростка. По мнению Хаапасаари, главное – разговаривать с ребенком и принимать участие в его школьных буднях.

«Важно, чтобы родители следили за тем, как ребенок учится в школе, и помогали ему с выполнением домашних заданий. Когда учеба ладится, подростку легче определить-ся с тем, что ему интересно», – говорит Хаапасаари.

Лага Гусарова

Каким, по-твоему, должен быть хороший урок?

«Мне нравится в школе. Во время урока мы выполняем задания и обсуждаем темы. Иногда учитель может рассказать ещё что-то интересное.»

Что тебе помогает учиться хорошо?

«Делаю задания, тренируюсь и стараюсь запомнить то, что уже сделала. Я учусь лучше, работая в одиночку, чем работая в группе.»

Какие вещи в школе влияют благоприятно на твою учёбу?

«Хорошо, когда я понимаю на уроках всё, что рассказывают и получаю помощь от учителей, если нуждаюсь в ней. Также важны друзья, перемены и свободное время. Ведь тогда не нужно сидеть всё время на одном месте.»

Почему изучение родного языка для тебя важно?

«В обычной школе у меня два курса по русскому языку, а также дополнительный русский. Приятно, когда учат чему-нибудь новому. На уроках также рассказывают про культуру. Также рассказывают о том, о чём я уже знаю.»

Четыре интересных факта о финском среднем образовании

У всех жителей Финляндии имеются одинаковые возможности для обучения и развития. Во всех школах обучение ведётся на базе единого национального учебного плана. Среднее образование является бесплатным для всех. Рассмотрим подробнее:

- ОБЯЗАТЕЛЬНОЕ ОБУЧЕНИЕ В ФИНЛЯНДИИ.** Каждый гражданин не только имеет право на образование, но также обязан закончить начальную школу. Родители/опекуны несут ответственность за посещение детьми школы.
- УЧИТЕЛЯ** В начальной школе большинство предметов ведет классный руководитель. В старшей школе учителя-предметники преподают предметы согласно своей специализации. Все педагоги являются профессионалами с дипломом ВУЗа. В образовательном процессе участвуют также и другие специалисты, оказывающие поддержку учащимся.
- УЧЕБНЫЙ ДЕНЬ** В течение учебного дня ведётся изучение разных предметов по школьному расписанию. Между уроками организованы перерывы, т.е. перемены. В течение учебного дня каждому ученику предоставляется бесплатное питание.
- ВЫСТАВЛЕНИЕ ОТМЕТОК** Успеваемость и активность детей на уроках оценивается учителями. Цель отметок — не сравнение учеников, а их мотивация и моральная поддержка.

Окончившие 9 классов начальной школы могут поступать в профессиональные училища, гимназии или на подготовительные курсы. У каждого, кто окончил 9 классов, имеется достаточная подготовка для получения дальнейшего образования и нахождения своего места в жизни после окончания учёбы.

Ilaa iyo nolosha qaangaadhnimada

Qoraal Toni Puurtinen Sawir Jaska Poikonen

Xisiadaha hagitaanka waxbarashadu waxay ardayda dugsiyada u diyaarinayaan dalbashada guud iyo xulashada xirfadda.

Ardayda fasalka sagaaleed waxay guga ka qaybqaateen dalbashada waxbarashada ee wadajirka ah Waa nidaam dalbasho oo wadanka oo dhan ah, kaasi oo ay ardaydu ka dalbato waxbarashada xirfadaha, dugsiyada sare ama waxbarashada diyaarinta ah.

Iskuulka Topeliuksen ee uu ardayga ka yahay Lucas Bura wuxuu ka dalbaday inuu dhigto xirfada barashada mishiinada iyo farsamada waxsoosaarka Doorashadu way u cadayd, sababtoo ah isaga Aabihii baa ku shaqayn jiray xirfada sidoo kale barjaamijka TET ee tijaabinta iyo soo indho-indhaynta nolosha shaqada

” Waxaan barnaamijka TET ku jiray mudo hal wiig ah halkaasi oo aan wakhti kula qaatay injineerada xirfada iyo kuna arkay xirfada ” sidaa waxaa yidhi Bura.

Sofie Puerto-Lichtenberg waxay iskuulka sare klassilinen ee Turku ka dalbaday barashada matalaada sidoo kale waxay dalbaday iskuulada sare ee aagaasi ku yaala.

” Labadayda waalid midna kuma dhalan Finland dugsii sarena kamay galin, laakiin walaashay baa dugsiga sare dhigata. Way ii cadayd aniga, inaan halkaa tagayo. Markaan dugsiga dhexe dhiganayey waxaan arkay, inaan rabo inaan dhigto abukaatonimo/ qareenimo ama waxyaabo la xidhiidha.”

Ardayda waxaa loo diyaariyaa dalbashada guud ku dhawaad wakhtiga ay dhiganayaan dugsiga dhexe oo dhan. Waxbarashada inteeda badan waxaa lagu qaataa xiisadaha hagitaanka waxbarashada, laakiin arrintan laga baaraandegaa xittaa marka maaddooyinka kale la qaadanayo.

Fasalka todobaad hal ku dhigyada hagitaanka ardayga waxaa ka mida isku kalsoonaanta iyo barashada hababka wax loo barto. Xulashada xirfadaha iyo doorashooyinka waxbarasho waxaa

lagu baraarujiyaa ardayda marka ay yihiin fasalka sideedaad.

” Fasalka sagaaleed ayaan arrimahan si qotodheer uga baaraandegayna waxaana soo indha-dhaynaynaa machadyo waxbarasho oo kala duwan. Waxaa kale oo dhalinyarada muhiim u ah qaybaha TET, sababtoo ah waxay soo arkayaan nolosha dadka waaweyn”, sidaas waxaa tiri Mia Haapasaari, hagaha waxbarashada

Bura iyo Puerto-Lichtenberg waxay ka heleen dugsiyada sare iyo mac-hadyada farsamada macluumaad ku filan.

” Sidoo kale khibradayda iyo xiisaha aan u qabay meelaha qaarkood waxay ii ahayd caawinaad wanaagsan oo xulashadayda saamayn ku le” sidaa waxa sheegay Bura.

Puerto-Lichtenbergin waxay la tahay in xiisadaha si qoto dheer wali looga hadlo arimahaasi.

” Xiisadaha waxaa in badan looga hadli karaa arrinta ah, waxa aan doonayo in aan mustaqbalka sameeyo, balse looga hadli maayo arrinta ah, meesha aan doonayo in aan wax ku barto.”

Dhalinyaro badan ma garanayaan, waxay ay rabaan inay dhigtaan ama ay shaqo u qabtaan. Haapasaari waxay ku dhiiri galinaysaa in dhalinyaradu ogaadaan awoodahooda iyo waxyaabaha ay xiiseeyaan.

”Wada hadalka hagitaanka ah ee qofka loo qoondeeyey, waa raadinta macluumaadka ku sahaabsan xirfado kala duwan iyo u soo bandhigida doorashooyin waxbarasho si looga caawiyo dhalinyarada qeexitaanka fursadaha mustaqbaleed.”

Sidoo kale waalidiintu waxay dhalinyarada u caawin karaan siyaabo badan. Siday la tahay Haapasaari muhiimadu waa in dhalinyarada lala sheekaysto, lalana socdo nolol maalmeedka iskuulka.

” Waa muhiim waalidku inuu ka caawiyo caruurta iskuulka tagistiisa iyo ka shaqaynta layliyada. Markaa marka iskuulku si fiican ugu socdo, qofka dhalinyarada ah way u fududahay inuu helo waxa uu xiisaynayo” waxaa sidaa sheegtay Haapasaari.

Ardayga fasalka 7aad

Sidee aad u barataa iskuulka?

Sida ugu wanaagsan ee aan ugu barto iskuulka waxa waaye dhegeysi.

Maxaa iskuulka ugu jecesahay?

La joogida asaxaabta iyo waxbarashada.

Maxaad muhiim u tahay barashada afkaaga?

Barashada afkaaga waa muhiim si aad u bari kaarto caruurtaada.

Sawir Sanna Krook

Afar shayoo run ahoo ku saabsan dugsiga hoosee Finland

Fursadda waxbarashada iyo barbaarinta, Finland waa laga wada siman yahay. Iskuuladda oo dhami waxay leeyihiin qorshe waxbarsho oo qarankoo dhan ah. Dugsiga hoose ardaydda waa u bilaa lacag.

1.	WAAJIBKA WAXBARASHADA	Xof kastaa xaq ayuu leeyahay waxbarasho, laakiin waxa waajib ku ah in uu dugsiga hoose dhamaystiro. Waalkaa masuul ka ah aaditaanka iskuulka ee ilmaha.
2.	MACALIMIINTA	Dugsiga hoose macalin-fasalkaa ardaydiisa u dhiga xiisadaha kala duwan. Dugsiga dhexe maadda kastaa waxay leedahay macalin gaara oo takhasus ah. Macalimiintu aqoon saray leeyihiin oo jaamacado ayey ka soo bexeen. Waxa sidoo kale fasalada ka shaqeeya oo ardaydda taageera xirfadleydda dhanka barbaarinta ilmaha.
3.	MAALIN-ISKUULEEDKA	Marka iskuulka la joogo ardaygu maadooyin kala duwan ayuu baranayaa, sida jadwalka ugu qoran. Xiisaduhu waxay leeyihiin breeg ama nusasaac. Maalin kastana ardaygu wuxuu leeyahay raashinka iskuulka.
4.	QIIMAYNTA	Macalinka ayaa qiimeeya qaab dhaqanka iyo waxbarashada ardayga. Ardaydda looma baahna in lays bar bar dhigo, ulajeedaddu waa in ardayga la taageeraa oo la dhiirigaliyaa.

Markuu ardaygu dugsiyadda hoose ka baxo, wuxuu aadi karaa dugsiga sare, iskuulka xirfadaha ama fasaladda diyaarinta. Arday kastoo dugsiyadda hoose ka baxaa, diyaar ayuu u noqdaa inuu sii wato waxbarashadiisa, waxbarashada kadibna noloshiisa.

IHAN

perus

HELT

perus

Miten opitaan oppimaan? Millainen on kaikkien koulu? Mitä taitoja tulevaisuudessa tarvitaan?

Me kerromme, mitä peruskoulu on 2020-luvulla – sillä se, mikä on koululaisille ihan perus, muuttuu ajan kanssa.

Seuraa Ihan perus -kampanjaa oman kuntasi somessa ja opi, mitä peruskoulussa tänä päivänä tapahtuu!

Hur lär man sig att lära? Hurdan är en skola för alla? Vilka kunskaper behöver man i framtiden?

Vi berättar vad 2020-talets grundskola är. För det som är helt perus förändras med tiden!

Följ Helt perus-kampanjen i din kommuns kanaler i sociala medier och lär dig mer om vad som händer i dagens grundskola!

@HelsinkiOppii
@espoonkaupunki
@vantaankaupunki
@tampereenkaupunki
@turunkaupunki
@turkusivistys
@Oulu.Finland
@OppivaOulu

@helsinki_oppii
@espooesbo
@vantaankaupunki
@tamperekaupunki
@turkukaupunki
@cityofoulu

@HelsinkiOppii
@EspooEsbo
@OpetusEspoo
@VantaanKaupunki
@Tamperekaupunki
@Turkukaupunki
@oulunkaupunki
@OppivaOulu